

Kino koju kätte

TEATAJA

25. juuli - 11. august 2008

www.kinobuss.ee

KINOBUSS TULEB 2008 - MUUTUMISTE AEG

Kinobuss tuleb!" on signatuur, mida on Eestimaa sumedatel augustikuu öödel välja hüütnud juba seitse korda. Nüüd siis kaheksandat – taas üle 15 maakonna. Kaasas traditsiooniliselt filmitöötuba ja filmikohver. Lahutamatu osa Eestimaa suvest.

„Kinobuss tuleb!" toimub sel korral „Eesti Vabariik 90" juubeliägedi all. Ka varasematel aastatel on meil ikka mõni juubel pidada olnud, sellel aastal siis see kõige pidulikum. Jällegi pakume välja erilise kinoliikuri – aastaid Kinobussi ja eelmisel suvel Kinolodja kujul rännanud kino on nüüd kohati võtnud Kinorongi kju! Vahelduse puudumisel võib liikumine eesmärgini rutiinseks muutuda ja Kinobussi pole tehtud rutiini pärast. Kuid kõige tähtsam on muidugi ikka kino viimane inimesteni, mitte liiklusvahendid. Lihtsalt meie otsime aeg-ajalt muutusi, et ka endal igavaks ei läheks, publikust rääkimata.

Miks rong? Põhjus on ju lihtne. Vabadussõja võidu saavutamisel mängisid olulist rolli soomusrongid ning seetõttu on kõige kinobussilikum ajaloo taasvisualiseerimine just Kinorong. Seekord „kahurid" küll valge lina ja mitte vaenlaste poole suunates. Põhiprogrammist lühidalt rääkides: Theodor Lutsu 1927. aasta

vabadussõja-film „Noored kotkad", mille heli tuleb Kosmikutele; Meremäel, oma sünnipaigas, esilinastav film „Taarka", filmikogumik „Seks ja surm" ning maailma esimene rändav 3D kino eripriillidega!

Kinobuss muutub. Kinobuss on muutunud. Kinobuss on muutja. „Kinobussitamine" on popp. Isegi leedukad kopeerisid idee meie pealt – ise tunnistasid üles – ja nüüd on neil oma „Kinobuss". Aastake tagasi tundsid me vastu huvi sakslased, kes nüüd samadel põhimõtetel suvist filmituuri korraldavad – ainult ühest Euroopa riigi linnast teise rännates. Nead tulevad filmidega merd mööda Narva-Jõesuusse – ikka sarnaselt kui Kinobuss – ainult liiklusvahendina on purjelaev.

Kinoliikuri muutumine bussist lodjaks-rongiks-purjekaks on vaid välised märgid. Märgid, mis lasevad midagi aimata... Kinobussist on saanud üle-eestiliselt tuntud kaubamärk. Kinobuss on pidevalt oodatud filme näitama ja koolitama. Ka välisriikidesse. Koolitama nii kooliõpilasi kui ka täiskasvanuid visuaalse oskuse arendamiseks, aga ka näiteks koostöö õpetamise pärast – filmitegemise koolitus olla üks paremaid tiimitööd arendavaid tegevusi, kinnitavad osasaajad.

Kinobussil on ligi 50 kinopunkti üle Eesti, kohtades kus varem kino polnud ja nüüd on. Aina enam pöörduvad produtsendid varakult Kinobussi poole, et linastada oma uusi filme võimalikult paljudes kohtades korruga üle riigi. Inimesed Meremäelgi soovivad Eesti kino näha ju selle esimestel päevadel, mitte kuid hiljem. Filmitegijate rida ongi rohkem oma sõna maksma panna filmide levitamise osas, sest kui on olemas tehnilised lahendused ja võimalused, siis tuleb filmi võimalikult paljudes kohtades samaaegselt levitada. Sel suvel näitab Kinobuss filme kõrgdigitaal-kvaliteedis, mis astub taas sammu edasi. Loodame, et see julgustab neid, kes ei ole veel mõelnud oma uute filmide Kinobussi levikanalisse suunamisele.

Igal juhul loodame Kinobussi suvise ringsõuduga kinnitada üht tšiasja – Eesti inimene vajab Eesti kino, aga sellest tuleb ka pidevalt rääkida. Mis see Kinobussi tuuritamise ikka muud on, kui oma asjast hõiskamine ja alahinnata ei tohiks seda mitte. Kui hää on hõisatud, siis usuvad ehk ka kõrvalisemad pessimistid ja filmitegeliskid, et filmilevile tuleb rohkem tähelepanu pöörata. Seega – Kinobuss on muutuja. Ja olud muudetakse mõnusamaks. Usk on selline!

Rööbastel ei ole kunagi igav

Vaevalt on meie seas kedagi, kes poleks kunagi rongiga sõitnud. Ronge on pandud filmidesse, lauludesse ja raamatutesse. Rongisõit on elamus eriti laste, aga mitte ainult laste jaoks.

Edelaraudtee rongid pole lihtsalt vahendid reisimiseks, ühest kohast teise liikumiseks. Vaguniga võib kohale reisida ka hoopis näitus või terve kinosaal! Teatrirong on viinud teatrirahvast Tallinnast Tartusse, Folgirong Viljandisse Pärimusmuusika festivalile, erirong sõidutanud Tallinna, Tapa ja Jõgeva gümnaasiate Tartusse avatud uste päevadele ning tudengid on korraldanud koguni rongipidusid. Ja nüüd on jõudnud kätte ka Kinorongi aeg. Kinorongi mõte tundus igati ahvatlev, eriti mõeldes sellele, et Kinobussi tänavune suvetuur toimub „Eesti Vabariik 90” egiidi all, aga rongid on Eesti ajaloo omanud väga olulist rolli.

Eesti Vabadussõjas kasutati ründerelvana kuuli- ja killukindlalt soomustatud soomusronge, mis transportisid ka suurtükke ja kuulipildujaid. Juba 1913. aastal avati liikluseks sõjalise otstarbega raudtee teenindamiseks Peeter Suure merekindluse objekt. Tähtsal kohal olid ka kitsarööpmelised tööstusraudteed, mille ülesandeks oli tehaste varustamine toorainega ja toodangu transportimine, aga leidus ka mitmeid metsaveo- ja turbaraudteid. 1970. aastatel üritati käivitada isegi kaks lasteraudtee projekti, et arendada noorte huvi raudteelase auväärse elukutse vastu. Kõige olulisemal kohal on rongid olnud siiski reisijate ühest sihtpunktist teise sõidutamiseks.

Seda, et tänapäeval on rongis WiFi, saab ajalehti lugeda, kohvi juua ja kooki süüa, võtavad kõik juba loomulikuna. Lisaks sellele, et rongireis on keskkonnasäästlik, turvaline, kiire ja soodne,

on raudteed mööda liikumise peamine või ikkagi see, et ei pea oma kitsal istmel sõidu lõpuni kannatlikult minutilise lugema.

Tõsi, sellist põnevust, nagu Agatha Christie raamatus "Mõrv Idaekspressis" või vendade Whitmanide filmis "Darjeeling Limited" Eesti teedel ehk ei leia. Seiklus algab tavaliselt pigem ikkagi siis, kui oma jalgratta rongist välja tõstad või mõnes pisikeses jaamas tühja seenekorviga maha (ja kaks tundi hiljem kuhja kukeseentega jälle rongi peale tagasi) astud. Aga siiski, seiklus võib alata ka juba rongis, olgu see Tallinna-Tartu rongis internetis surfamine või Viljandi rongis mõne suupilliloo ära õppimine.

Enamikus Euroopa linnades asub jaam ikka linna keskel, mida õhtusel ajal elavad rongituled. Väikese küla elu läheb aga käima, kui rong jaamas peatub. Ja kui peaks juhtuma, et jaam jääb iga-aastase reisiralli teele, võib

vahel näha kampa hulle, kes käsidresiinidel üksteise sabas mööda kihutavad. Praegu toob reisirongiliiklus elu tagasi piirkondadesse, kust see raudtee hääbumise tõttu veel mõned aastad tagasi kadumas oli. Ja ehkki veel mõni aasta tagasi tundus rongi kuni 120-kilomeetrine tunni kiirus ning uued reisiplatvormid ja moderniseeritud ülekäigukohad utoopiline unistus, siis ilmselt ei ole kaugel seegi aeg, kus Eesti linnade vahel sõidavad uued rongid sellise kiirusega, et Tallinnast Tartusse sõitmiseks kulub tund ja nelikümmend, Pärnusse ja Viljandisse sõiduks tund ja kaksikümmend viis ning Raplasse 35 minutit. Endiselt turvaliselt, mugavalt ja mõistliku hinnaga.

Igatahes, rongisõit on ajavõit!

Silvia Pärmann, Annemari Oherd, Edelaraudtee ja Mari Peelbaum, Kinobuss

Hansalodi „Jõmmu“ kannab kultuuri ja loodushuvi

Maailma ainuke Emajõe-Peipsi lodi „Jõmmu“

on viimastel aastatel lisaks arvukatele huvireisijatele vedanud oma mahukas trümmis Võrtsjärve, Emajõe ja Peipsi sadamatesse kauneid kunste – filmi-, teatri- ja helikunsti. Möödunud aasta augustis toimunud Kinolodja tuuri käigus külastati kümnet jõgede-järvede äärsed sadamat Ida-Viru-, Jõgeva-, Põlva-, Tartu-, Viljandi- ja Valgamaal. Suviselt kuuma festivali käigus jättis „Jõmmu“ seljataha ligi 800 kilomeetrit kauneid Eesti veeteid. Filmi- ja muusikaalamusi pakuti vanausulistele, setudele, mulkidele ja teistelegi omanäolistele rahvakildudele. Sel suvel osales „Jõmmu“ taas mitmes kultuuriprojekti. Jaanipäeva paiku mängiti Võõpsu sadamas suure lustiga lodjakaubanduse hülgeaega ja selle hääbumist meenutavat vabaõhulavastust „Pristan“ (kirjakeeles „Sadam“). Kõitva loo panid paberile Aapo Ilves ja Olavi Ruitlane ning

tõeliseks muutsid selle lavastaja Meelis Hansingu juhendamisel Röpina amatöörnäitetrupp ja Martin Liira Tartu Üliõpilasteatrist. „Jõmmu“ sai oma näitlejadebüüdiga edukalt hakkama ja kaalub edaspidigi suvelavastustes kaasalõõmist. Juuni lõpus ja juuli alguses, kui lodi ise Peipsil seilas, etendas Vilde teater Tartus Väikeses Lodjakojas Hugo Raudsepa tükk „Viimne europlane“, mille lavastajaks Raivo Adlas.

Juuli lõpus ja augustis lööb Lodjaselts taas kaasa Kinobussi-rongi-lodja festivalil. Sedakorda lisaks „Jõmmule“ ka „Rändava lodjakojaga“, kuhu kuuluvad puutöö-, köiekerutus-, tõrvapõletus- ja sepikoda. Filmivaatamisele ja multifilmide tegemisele vahelduseks saavad huvilised kätt proovida ka traditsioonilise, laevaehitusega seotud käsitöö vallas.

Huvilised on oodatud Tartusse Väikesesse Lodjakotta laevaehitust

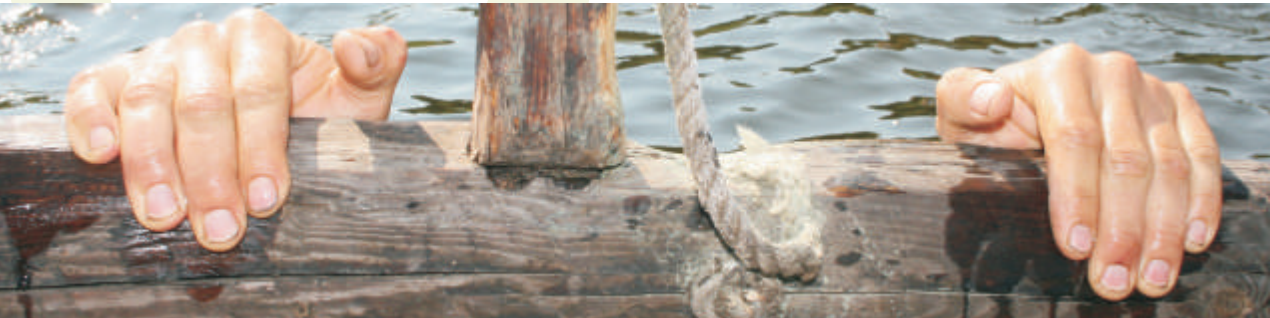
ka oma silmaga kaema – käesoleva aasta maikuust ehitatakse siin 11 meetri pikkust viikingilaeva, kasutades enam kui 1000 aasta taguseid laevaehitusvõtteid. Viikingid olid omal ajal siinsetel jõgedel-järvedel sagedased külalised. Asutasid nad ju Pihkva järve lõunakaldal asuva Irboska aolinna ja Peipsist idas asuva Novgorodi. Viikingilaeva valmimist on võimalik jälgida ka veebikaamera kaudu Lodjaseltsi kodulehelt www.lodi.ee. Tänu mobiilsele „Kõu“ internetile lodja pardal ja masti paigaldatavale veebikaamerale on võimalik kodulehe kaudu kaasa elada ka suurematele lodjaseiklustele.

Tulemas on Looduslodja sõidud

Et tutvustada Emajõe, Peipsi ja Võrtsjärve loodusväärtusi ning tõsta inimeste huvi ja lugupidamist selle piirkonna suhtes, on Lodjaselts koos erialaorganisatsioonidega käivitamas Looduslodja sõitude sarja. Asjatundjate juhendamisel käiakse

vaatamas üleujutatud luhtasid, kuulatakse kevadhommikutel linnulaulu ja suveöödel ööhääli, läbi detektori isegi jõe kohal putukaid püüdvaid nahkhiiri, uuritakse jõeelustikku või tähistavast, jahitakse häid loodusfotosid, käiakse Suursoos jõhvikaretkel. Põnevusega ammutavad uusi teadmisi nii lapsed kui ka täiskasvanud.. Emajõe-Peipsi lodjad on maailmas unikaalsed, ainult Peipsil ja sellesse suubuvatel suurtel jõgedel seilanud puust kaubapurjekad. Tännikujulised suure raapurjega majesteetlikud lodjad künsid siinseid veeteid 14. saj hansaajast 20. saj keskpaigani, kokku seega üle 600 aasta. Arhailine, hansakogede-aegne ehitusviis säilis lotjadel aastasadade kestel suhteliselt muutumatu. Emajõe Lodjaseltsi poolt taasehitatud lodi „Jõmmu“ lasti tuhandete pealtvaatajate silme all vette 29. aprillil 2006.

Lüsa-Lota Kaivo

SUURE EKR

Filmikontsert „NOORED KOTKAD”

Eesti Vabariigi 90-ndaks aastapäevaks tuli ekraanidele Theodor Lutsu 1927. aastal valminud ja 2008. aastal restaureeritud mängufilm „Noored kotkad”.

87-minutine tummfilm läheb aastasse 1918. Tuhanded vabatahtlikud tõttavad kaitsma äsja loodud Eesti Vabariiki idast ja kagust ründava vaenlase eest. Teiste hulgas astuvad Eesti rahvaväkke kolm vaprat noormeest – üliõpilane, sepp ja talusulane. Kolmekesi käiakse luurel, õlg õla kõrval võideldakse lahingutes. Ülekaalukate vägedega vaenlane lüüakse pärast paljusid raskeid heitlusi pingutustega tagasi. Talupoiss langeb kangelasena, võitluses karastunud sepp ja tudeng naasevad koju. Nad on leidnud sõjateelt endale

kallimad ja alustavad õnneliku perekonnaelu. Algab noore riigi ülesehitustöö...

Filmitud 1927. aasta suvel Tartus, Aia tänav 19 õuestuudios, Tartu tänavatel ning Kvissentalis, Tartumaal ja Mustvee lähistel, Värskas ja Petserimaal.

Näitlejad peamiselt Vanemuisest, nii draama kui ka opereti poolelt: Arnold Vaino, Amalie Konsa ja Elli Pöder-Roht, Vambola Kurg, Osvald Lipp; Rändteatrist: Rudolf Klein (hiljem Ruut Tarmo), Rudolf Ratassepp, Johannes Nõmmik ja August Sunne; Aksella Luts jt.

Massistseenides esinesid Vanemuise koori meeslauljad ja Rändteatri näitlejad, Värskas ja Petserimaa õppustel osalenud Eesti kaitsevälelased ja kaitseliitlased ning Setumaa

elanikud, ühe reklaamteksti järgi ühtekokku kuni 4000 inimest.

Pidulik esilinastus toimus Tartu kinos Apollo 19. novembril 1927 ja Tallinna kinos Gloria-Palace 14. detsembril 1927.

Film „Noored kotkad” taastati 2007. aastal vanalt pragnunenud filmilindilt digitaalseks. Initsiatiivi ilmutas Kristian Taska stuudioga Taska Film ning taastatud variandist on välja antud ka DVD, kus helitausta esitab Pärnu linnaorkester.

Filmi režissöör, operaator, valgusmeister, laborijuhataja ning monteeriija Theodor Luts. Kunstnikud olid Voldemar Haas ja Heino Lehepuu. Teine režissöör Johannes Nõmmik. Valmis stuudios Siiri-Film, 1927.

Kinobussi suvetuuril linastuv film "Noored kotkad" on väheke (lühemaks) remiksitud ning muusikalise tausta teeb senisele tummfilmile Kinobussi kauaaegne lemmik, rokkansambel Kosmikud. Tegemist on täiesti uue ja erilise filmimuusikaga. Kosmikud alustasid oma esimese koosseisuga aastal 1999 ja neil on ilmunud neli albumit „Ei Roosid”, „Kuidas tuli pimedus”, „Kuidas kuningas kuu peale kippus” ning „Pulmad ja matused”. Teise koosseisu kuuluvad Meelis Hainsoo (laul), Andres “Aleksander” Vana (kitarr), Raivo “Kõmmari” Rätte (bass) ja Kristo Rajasaare (trummid). Rohkem infot Kosmikute tegemistest ja kontsertidest saab lingilt www.kosmikud.ee

KOSMIKUD

AANI FILMID

Kinobuss ja Nukufilm esitlevad: RUUMILINE KINO

Sellel suvetuuril toob Kinobuss vaatajateni ühe suure filmiüllatuse – ruumilise kino!

Eesti kinopubliku jaoks on ruumilise ehk 3D – stereokino mõiste suhteliselt tundmatu ja uudne, ning seda põnevat sündmust koostöös Nukufilmiga suvetuuril laiemalt tutvustamegi.

Ruumilises kinos näidatakse **stereoskoopilisi filme**, mis tähendab, et vaataja justkui satub filmitegelaste sekka kinoekraanile. Selle efekti saavutamiseks luuakse spetsiaalsete prillide abil illusioon, et sündmused astuvad ekraanist välja ning need toimuvad vaatajate ümber. Suurem ekraan loob ka suurema efekti ja seetõttu on IMAX-kino standardne ekraan 16 meetrit kõrge ja 22 meetrit lai. Enamus IMAX-kinosid asuvad

Ameerikas ja Kanadas. Euroopas, meile kõige lähemal asuv on Stockholmis. Hoolimata sellest, et Eestis puudub tänaseni statsionaarse ruumilise kino näitamise võimalus, on meil juba alates 1977. aastast meisterdatud stereoskoopilisi filme! Ja mis veel olulisem – stereoskoopilisi nukufilme! Väidetavalt esimene stereoskoopiline nukufilm maailmas valmis Elbert Tuganovil 1977. aastal. „Suveniir” oli filmi-eksperiment, poliitiline plakat, mis mõistas hukka imperialistliku agressiooni. Sellele järgnesid Heino Parsi „Kui mehed laulavad” (1979) - kontsertfilm Riiklikust Akadeemilisest Meeskoorist, „Õunkimmel” (1981) taas Elbert Tuganovi käe all ning kõige uuemana „Mirjami piknik” (2007) Andres Tenusaare

juhtimisel. Kõik Nukufilmi märgi all tehtud stereofilmid on valminud koostöös Moskva kinofotoinstituudi (NIKFI) stereofilmi uurimiskeskusega. Selles stuudios on välja töötatud spetsiaalne, stereonukufilmi digitaalse ülesvõtu tehnoloogia ning 1991. aastal võitis instituut arendustöö eest ka Oscari. Nii on „Suveniir” ja „Õunkimmel” algselt filmitud 70-mm filmile NIKFI poolt väljatöötatud tehnoloogia Stereo-70 järgi ja tänaseks on neist tehtud digitaalsed koopiad. Lisaks filmile „Suveniir” tulevad suvetuuril näitamisele: „Õunkimmel” - muinasjutt varsast, kes paratamatuse läbi satub võõrasse keskkonda, linna, kuid läbi seikluste leiab lõpuks siiski oma kutsumuse ja ameti. „Mirjami piknik”, mis kuulub Miriami lugude

seriasse ja räägib kuueaastase Miriami ja tema parima sõbra, kana, seiklustest väljasõidul loodusesse. Multifilmidele lisaks tuleb näitamisele humoorikas ja animatsioonelemente sisaldav dokfilm „Ajameistrid” (Nukufilm ja Exitfilm, 2008, rež. Mait Laas), mis kõneleb nukufilmimeistritest Elbert Tuganovist ja Heino Parsist. Kuigi stereokino näitamiseks on vaja kas digitaalset kino või vähemalt spetsiaalseid metalliseeritud ekraani ja polaroidprille, mis Eestis hetkel puuduvad, ei tasu vaatajatel meelt heita. Kinobuss esitleb seda toredat kinovormi kuues peatuspaigas: Kõrgessaares, Leisis, Pürksis, Võhmas, Tootsis ja Lelles.

Olge kohal!

TAARKA

ESILINASTUS

Taarka” on traagiline lugu Seto rahva ühest pöörasemast esindajast – isepäisest ja julgest noorest naisest Hilana Taarkast, kellest vaatamata seto kogukonna tabudele vastandumisele sai Seto lauluema. Olles naisena kõike muud kui traditsioone järgiv, oli Taarka suurim sõnaline, seto laulutraditsiooni edasiviiv, isepäine, kuid jõuline isiksus, keda 1930-ndatel aastatel tunnustati nii kodu- kui ka välismaal.

Tema temperament sai väljapääsu laulus – seal kus teised rääkisid, tema laulis. Taarka oli kohaliku

kogukonna kroonik ja oma arvamuse sirgjooneline väljajätleja. Teda põlati tema kommete pärast, kuid imetleti sõnaseadmise oskuse tõttu. Ning – kardeti, et äkki paneb laulu sisse.

Äärmiselt oluline on filmis keskkond ja kultuuriline märgisüsteem. See on midagi, millest saab aru, kui Setomaal vähegi põhjalikumalt ringi vaadata. Olgu see kindlustalu võimas värv, lõssivajunud tsässon (setu pühamu) üle-eelmisest sajandist või lihtsalt seto memme krutskilised silmad, milles peegelduvad rinnal

rippuvad hõbebeetud. Seto vöökirjad, mida teatud teadmistepagasiga lugedes võib lahti kodeerida aastatuhandete vanust informatsiooni.

Selles ruumis peaaegu sada aastat tagasi elas oma elu Taarka, tänapäevasele vaatajale mõistetav, kuid tollal kindlasti omast ajast ees.

Taarka oli kirglik naine – sama vastuoluline, kui oli küla suhtumine temasse, oli ka tema isiklik elu. Suhted olid sajandivahetusele ebatüüpiliselt segased, armastus suur ja tugev.

See on esimene setokeelne täispikk mängufilm maailma ajaloos.

Ja nagu ütleb filmi režissöör Ain Mäeots: Meie lugu on vägagi lihast, verest, ja hingest.

Taarka ei ole lauluema mitte niivõrd laulmise mõttes, kuivõrd geniaalne riimimeister ja spontaanne tekstimasin, kes võis tundide kaupa üha uusi ja uusi värsse improviseerida. Oma aegruumi Janis Joplin, Elvis Presley jne. kokku. Ikoon.

See on lugu Staarist.

„SEKS JA SURM”

Seksist ja linnast on vaid lühikene samm seksi ja surmani. Või vähemalt nii väidavad nelja uue Eesti lühimängufilmi autorid. Uus kodumaine filmikassett koosneb neljast loost, mille hüüdlauseks on „seksis ja surmas on kõik lubatud!”

Amatöörid

20 min. 2008

Rež. Marianne Kõrver

See lugu põhineb Armin Kõomäe samanimelisel jutustusel. 16-aastane kehvapoolel elujärjel Roop töötab ebaeduka

jäätisemüüjana „multiärimees” Jaagu alluvuses. Ühel päeval pakub Jaak talle kummalist väljakutset, millesarnast ta elus kunagi varem kogenud pole.

Veresidemed

22 min. 2008

Rež. Kristiina Davidjants

„Me keegi ei saa selle vastu, mis mängu vanajumal meiega mängib”, ütleb ratastooli jäänud peategelane Andres. Tema naine Margit püüab kasutada külla tulnud arsti Indreku kotis olevat morfiini. Margiti tüdimus

oma mehest, peagi varjamatuks muutuv armulugu ja ahnus käivitab pöördumatu sündmusteahela.

Teine tulemine

27 min. 2008

Rež. Tanel Toom

Rühm sõdureid ootab kaevikus vaenlase rünnakut, nende hulgas kaksikvennad Thomas ja Marcus. Toimub äkkrünnak, mis lõpeb sama ootamatult kui algaski. Nimetu vaenlane kaob ning kogu rühm saab surma. Ainus ellujäänu on Thomas. Algab

põgenemine unenäolises maailmas, kus nimetu vaenlane sammugi maha ei jää.

Must Peeter

21 min. 2008

Rež. Prit Pääsuke

Film põhineb Peeter Sauteri lühilool „Must Notsu”. Peeter ja tema naine õhtustavad sõpradega restoranis. Nad ei ole juba kaks nädalat tülitunud. Oodata on uut rekordit. Tühine vaidlus kasvab peagi riikius ja öö toob nende suhtesse mängulist meelega vahetust.

Arhiivikaadrid

Eesti Vabariigi 90-ndale juubelile pühendatud arhiivikaadrid – valikloetelu:

- *Eesti riigimehed kõnelevad, 1936
- *Meie Läänerannik ja saared, 1926–1927
- *Viljandi Õhuasjanduse Ühingu angaari avamine ja Lennupäev, 1926
- *EV 15. aastapäeva paraad. Kõneleb riigivanem Konstatin Päts, 1933
- *Võidukad mootoraturid saabuvad, 1936
- *Kristjan Palusalu ja ta võidukad matikaaslased; K. Palusalu võidutamme istutamine, 1936
- *Sakala manöövrivõidud Õisu-Viljandi piirkonnas 2.-4.10.1936
- *Eesti allveelaev Lembit saabumine 09.07.1937
- *Nõmme sai ujumisbasseini, 1937
- *1. jalaväe rügemendi 20. aastapäeva pidustused Narvas 24.04.1937
- *Allveelaevade Sihtkapitali Valitsus kogub vanametalli, 1937
- *Koolinoored sõjalistel õppustel, 1937
- *Elu ja tegevus kalasadamas, 1937
- *Vastseliina lossi varemed, 1938
- *Julged õhuvallutajad 28.08.1938
- *Enam liiklemisostkust ja liiklemisdistsipliini, 1939
- *Au langenuile, 1939
- *Piirivalve Narva jaoskond, 1935–1940
- *Vaatefilm Viljandi linnast, 1940

Džungliloom Hugo

Jungledyret Hugo

75 min. Taani

Rež. Jorgen Lerdam ja

Fleming Quist Moller

Hugo on imearmas, pehme ja südamluk, mõnikord ka natukene nipsakas ja üleannetu. Hugo on pooleldi ahv ja pooleldi kaisukaru, mis teeb temast maailmas väga haruldase looma.

Tema rahulikku ja mugavat džunglielu ohustavad aga kavalad jahimehed, kes unikaalset elukat jahtides soovivad kokku ajada palju raha ja varandust. Professor Strixil on aga eriti salakavalad plaanid, nimelt plaanib ta Hugo kloonida! Koos oma rebasest sõbranna Ritaga võtab Hugo ette teekonna turvalise kodu otsimiseks.

KINOBUSSI

Animafilmid

Must lagi

40 min. Eesti.

"Must lagi" on omapärane hübriidprojekt – animeeritud luulefilm, mis kujutab seitsme eesti animaatori nägemust seitsmest eesti luuletusest. Iga filmilõik illustreerib mõnd rohkem- või vähemtuntud teksti. See on eksperiment, mis liidab animatsiooni ja poeesia – Animuse ja Pegasuse.

Dialogos

4,5 min. Eesti

Rež. Ülo Pikkov

Ülo Pikkovi äsjavalminud animafilm „Dialogos“ kujutab graafilist mängu kujundi ja sõna vahekorra. Absurdsed situatsioonid ja dialoogid - tegemist on justkui animeeritud tsirkuseetendusega.

„Dialogos“ on eksperiment mille tegemisel on kasutatud omapärast animatehnikat – kogu filmi tegevus on joonistatud otse filmilindile.

Elulood

28 min. Eesti

Rež. Rao Heidmets

Animeeritud dokumentaali aluseks on killukesed reaalsete inimeste reaalsetest eludest. Ajaliselt hõlmab film perioodi Vabadussõjast peaaegu tänapäevani, keskendudes rasketele Teise Ilmasõja järgsetele aastatele. Film pole küll täielik pilt Eesti ajaloost, kuid selle linatõe killuketest koosnev vorm võimaldab ka tulevikus filmile lõike lisada või olemasolevaid välja vahetada...

Kleit

6,5 min. Eesti

Rež. Mari-Liis Bassovskaja, Jelena Girlin

Naine meenutab oma elu tähtsündmusi, aga võib-olla unistab neist. Kes on see naine, kelle kleit mäletab

iluserutavat elu argiste kõõgiriistade taustal? Me ei näe naist, kuid liigume järjekindlalt piki ta keha või õieti mööda kleiti, sest keha ja kleit võivad olla üks.

Põhjakonn

13 min. Eesti

Rež. Riho Unt

Noormees päästab Põrguneitsi, kasutades ära maailma. Hiljem näinud, et see ei muuda suhtumises suurt midagi, hukutab selle taas.

Miriami lood

Eesti

Miriami lugude sari pajatab väikese Miriami ja tema sõbra kana seiklustest. Alates 2003. aastast on tänaseks valminud seitse

filmi „Mirjami jõulupäkapikk“ (2003), „Miriami mängib peitust“ (2004), „Miriami pesakast“ ja „Miriami merehädas“ (2006), „Miriami teatriseiklus“ ja „Miriami piknik“ (2007) ning „Miriami värvid“ (2008).

Eesti Kunstiakadeemia animatsiooni osakonna tudengite debüütfilmid ja teise kursuse tudengite esimesed animakatsetused.

Ravitseja

3,50 min. Eesti

Rež. Katre Haav

Animatsiooni olemus

4,30 min. Eesti

Rež. Ilja Alpatov

Catwalk

2,32 min. Eesti

Rež. Matti Adoma

Supp, nuga, arbuus ja lusikas

3,20 min. Eesti

Rež. Nele Aunap

69 aastat armastust

8,30 min. Eesti

Rež. Jaagup Metsalu

Eesti Vabariik 90 - Lotte

Kuuldused Eesti Vabariigi juubelist on jõudnud ka Leiutajatekülla.

Selle tuntuim asukas, lõbus koeratüdruk Lotte tutvustab lustakates lühifilmides Leiutajateküla rahvast, presidenti, parlamenti, pank ja kooli. Joonisfilmide loojad on Janno Põldma ja Heiki Ernits.

Leiutajateküla rahvas

1,45 min

Seeria esimeses osas jutustab tore koeratüdruk asukatest, kes elavad Leiutajateküllas ja moodustavad üheskoos

Leiutajateküla rahva.

Leiutajateküla pank

1,45 min

Leiutajateküllas ei taha Lottel enam porgandid hästi kasvada, sest muld on devalveerunud. Õnneks peavad mutid mullapanka ja lasevad käibesse uue mulla.

Leiutajateküla president

1,50 min

Küllas on presidendiks Klaus ja tal on juba hommikust peale kohutavalt palju tööd. Ta muudkui jalutab mööda

küla ja lõikab linte läbi.

Leiutajateküla parlament

1,43 min

Leiutajateküllas valitseb heasüdamlik ja mõistev demokraatia. Ka seal on oma organ, parlament, kes otsustab kõiki külaelanikke puudutavate tähtsate küsimuste üle. Vana rännukoer Klausile oli säärane nimetus oma rännakutel kõrva jäänud ja hiljem just tema soovitsaski seda Leiutajateküla rahvale. Miks on aga Leiutajateküllas organ nimega parlament?

FILMID 2008

Mängufilmid

Georg

105 min. Eesti
Rež. Peeter Simm

Mängufilm „Georg“ on tõsielufaktidel põhinev lugu Eesti nimekaima ja armastatuima laulja Georg Otsa (1920–1975) saatusest, tema kunstniku-ja eraelust. Erakordse andega laulja jäi maailma

ooperilavadel tundmatuks. Peale Eesti tundis ja armastas teda vaid Venemaa ja Soome publik. Aeg oli selline. Nõukogude süsteem oli oma talentide suhtes kiivas. Film jutustab Laulja loo, kõneleb saatusest, mida vormisid keerulised ja muutlikud aastad. See on väga isiklik lugu – armastusest, intriigidest, perekonnast.

Klass

97 min. Eesti
Rež. Ilmar Raag

See lugu on eelkõige aust ja vääriskusest. Linna kooli tuleb väikelinnast pärit 16-aastane Kaspar. Ta on

suhtlusaldis ja verbaalselt andekas poiss ning kohaneb uues klassis hästi. Võitnud uute klassikaaslaste poolehoidu, satub ta juhuse tahtl ühel päeval olukorda, kus tuleb välja astuda klassi äbariku Joosepi kaitseks. Ta ei suuda oma tegu nn.

Kinnunen

85 min. Eesti
Rež. Andri Luup

Tallinna sadamas on laeva pardalt vette kukkunud järjekordne soomlane. Ta on tulnud Eestisse, et leida endale korralik abikaasa. „Kinnunen“ on komöödia

Juha Kinnunenist ja pedagoog Öie Kannikesest, kes juhuse või saatuse tahtl teineteist õpetama hakkavad. Kinnunen ei ole tavaline mees. Ta on soome mees. Öie pole tavaline naine. Ta on eesti naine. Ühist keelt ei ole kerge leida. Sest üks on naine. Ja teine on mees.

normaalsete klassikaaslaste ees vaeleks tunnistada ning jätkab Joosepi kaitsemist. Tõugatuna välja noorte mikroühiskonnast ja kaotanud oma tüdruku, kasvab „normaalse“ ja „mitte-normaalse“ poisi omavaheline sõprus.

Sügisball

123 min. Eesti
Rež. Veiko Õunpuu

„Sügisball“ on film, mis räägib kuuest üksteisega riivamisi kokku puutuvast magalaelanikust, keda kõiki ühendab üksindusetunne. Noor kirjanik Mati luurab eksnaise akende taga ja läheneb tulutult uutele naistele. Ükslause eluga vanapoiss August Kask kiindub väikesesse

tüdrukusse, talle lähenedes aga süüdistatakse teda pedofiilias. Üksikema Laura vaatab telekast „Ogalinde“ ja tõrjub meeste lähenemiskatseid. Arhitekt Maurer mõtleb inimkonna heaolu peale, on aga unustanud omaenese naise, kes omakorda otsib lohutust šveitser Theo juurest. Theo meeldib naistele, kuid madala sotsiaalse staatuse tõttu ei võeta teda tõsiselt.

KINOBUSSI FILMID

Kuhu põgenevad hinged?

90 min. Eesti.
Rež. Rainer Sarnet

See on müstiline ja romantiline lugu 15-aastasest ülipüüdlisest tüdrukust Annist, kelle peresse sünnib väikevend. Vennal avastatakse südamerike ja lapse haigus toob välja pinged, mis on

valitsenud Anni vanemate vahel. Anni turvaline lapsemaailm on kadumas ning ta püüab esoteeriliste vahenditega needa venna elu pöördudes kiriku ja sensitiivide poole. Lõpuks lahkub Ann kodunt ja sõbruneb satanistidega. Laps jääb elama, kuid Ann on sunnitud tõdema, et lahendus ei tasu otsida mitte teiste, vaid ikka iseenda kaudu.

Magnus

86 min. Eesti
Rež. Kadri Kõusaar

Tundlik poiss Magnus kasvab üles õhustikus, kus keegi temast eriti ei hooli. Magnuse vanemad arvavad, et lapsed kasvavad ise – kui toit laual ja katus pea kohal, pole lastel muud vaja. Magnus põeb kopsuhaigust, mida

peetakse ravimatuks, ja mängib surmaga kummalisi mänge. Kümme aastat hiljem on Magnuse haigus välja ravitud; noormehe surmasoov aga hoopis süvenenud. Kui täiskasvanud Magnus teeb juba teise enesetapukatse, ärkab tema isa südametunnistus. Ta üritab poega õpetada elu nautima, kuni šokeeriva lõplahenduseni.

Tallinn pimeduses

99 min. Eesti-Soome
Rež. Ilkka Järvi-Laturi

Musta huumoriga võrtsitatud thriller-põnevik saab alguse aastal 1991, mil Eesti on just deklareerinud oma iseseisvust ja sõltumatust Nõukogude Liidust. Gängsterite kamp on valmis septsenud plaani kuidas röövida riigi kullavarud – triljardi väärtuses kullakange, mis

peale aastatepikkust varjamist Pariisis nüüd rahva hurraahüüete saatel Eestisse tagasi tuuakse. Naivsest elektrikust Toivost saab plaani võtmetegur, tema ülesandeks on kogu linn kokkulepitud keskköötnuil pimendada. Toivot, kes pole sugugi mitte paadunud kriminaal, julgustab tööd vastu võtma tema viimseid päevi rase naine. Järgneb põnev ja pingeline lugu, millesse segatud lapse sünd, pimendus, poliitika ja üle kõige – armastus.

2008

Dokumentaaliid

Fritsud ja blondiinid

84 min. Eesti- Läti
Rež. Arbo Tammiksaar

„Fritsud ja blondiinid“ räägib Balti näitlejate saatusest nõukogude kinokunstis. See pole lugu suurtest rollidest ja staaridest, vaid tumedamast küljest, sellest, kuidas balti stereotüüpe eksploateeriti Nõukogude filmitööstuses. Film vaatleb kunstniku vastutust ja valikuvõimalusi. Filmi peategelasteks on legendaarsed balti näitlejad – Tõnu Aav Eestist, Uldis Lieldižs Lätist ja Leedu näitleja Algimantas Masiulis, keda on nimetatud ka Nõukogude Liidu „teeneliseks fašistiks“.

Lotmani maailm

56 min. Eesti
Rež. Agne Nelk

Kus asuvad ideed siis, kui nad on veel välja mõtlemata? Kuidas portreerida meest, kelle maailm on galaktika suurune, kelle peas asub kogu semiosfäär ning kelle pärand on killukestena jäädvustatud fotodele, raamatutesse ning

videosalvestistesse? Mida ütlevad selle kohta semiootikud? „Lotmani maailm“ esitab nägemuse maailmakuulsa semiootiku Juri Lotmani sise- ja välismaailmast, kus ülikeerulistes ajalootingimustes loodi Tartusse vaba mõtte oas ning pandi alused ülemaailmselt tuntuks saanud kultuurisemiootikale.

Aja meistrid

72 min. Eesti
Rež. Mait Laas

Animatsiooni elementidega humoorikas dokfilm on kahest erineva loojanatuuriga nukufilmi meistrist, Elbert Tuganovist ja Heino Parsist, kes vaatamata muutlikele oludele on end teostanud aja kuningatena.

Aljoša

67 min. Eesti
Rež. Meelis Muhu

Dokumentaalfilm näitab aastatel 2005–2007 pronkssõduri juures viibinud inimesi, kelle tegudest ning väljaütlemistest saab aimu, mida see kuju nende jaoks tähendab.

Pärast Eesti iseseisvumist 1991. aastal kõrvaldati enamik Nõukogude aja mälestusmärke, pronkssõdur Aljoša jäi oma kohale. Erinevad arvamused ja oma tõe kuulutamine viis kokkupõrgeteni ning kuju teiseldamiseni.

Meeste tee lauluni

27 min. Eesti
Rež. Jaanis Valk

Seda, et Lõuna-Eestis on ilus loodus, teab iga põhjaeestlane. Ent seda, et lõunaeestlane oskab uhkust tunda oma keele ja mõttemaailma üle, ei tea sugugi igäüks. Mai lõpus peetud maailma esimese võrukeelse laulupeo „Uma Pido“ tarvis pandi sel kevadel kokku üks omamoodi meeskoor. See „mehed metsast“ koor koosneb peaaegu eranditult meestest, kes täis tahtmist omakandi rahva suurel peol kaasa lüüa, kuid oskused tulevad läbi higi ja pisarate...

Uus päev luuakse idakaares

83 min. Eesti
Rež. Peeter Brambat

Piirid ei erista mitte ainult riike ja rahvaid, vaid need eksisteerivad ka erinevate kultuuride ja religioonide vahel. Tihti on just religioossed-kultuurilised areaalid palju laiemad territoriaalsetest. Harvad on aga juhused, kus sellist puhvri rolli mängib terve etniline rahvakild. Kuidas elab rahvas, nimetatud setudeks, ühiseuroopa idapiiril?

Piiril, mis tinglikult jagab kaheks ortodoksse ida ja katolik-luterliku lääne ja samas, traataia ja kontrollpunktidega lõikab pooleks rahva põlise maa, kus aastasadade jooksul on elatud. Vaatleme piiri kui kahe erineva maailmakäsituse vahelist „kontroll-joont“ – piirikultuuri, mis samaaegselt ühendab ja lahutab sealseid rahvaid.

Apteeker

27 min. Eesti
Rež. Janis Valk

Karjas jooksmine vabastab enamikku meist. Kas ka inimest, kes on harjunud üksi olema? Lugu Virtsu apteekrist, kes tahab elada kooskõlas loodustarkustega.

KINOBUSSI FILMID 2008

BAM

71 min. Soome-Eesti
Rež. Jouni Hiltunen

Eesti-Soome koostöös valminud dokfilm Baikal-Amuuri (BAM) magistraali ehitajate lootustest ja tegelikkusest. BAM sündis Leonid Brežnevi plaanist ehitada Lõuna-Siberisse 5 aastaga 3500 kilomeetrit raudteed koos 200 uue raudteejaama ja linnaga. 1974. aasta üleskutset uskusid kümned tuhanded noored ning läksid Siberisse tööle. Brežnev suri 1982 ja BAM valmis täies ulatuses alles kakskümmend aastat hiljem.

Ilusad inimesed

59 min. Eesti
Rež. Vahur Laiapea

2007 aasta kevadel asusid vaimupuudega neid üle Eesti valmistuma oma missivõistluseks. Missikonkurss „Miss Vaimukad 2007” sai teoks augusti lõpus Läänemaal. Võistlust aitasid läbi viia ka Miss Tallinn 2007 osalenud neid. Miss Vaimukad tiitli pälvis Saaremaa neiu Pille Siplane, kelle unistuseks oli teha ise oma film.

Missivõistluse võitmine aitas Pille unistusel teoks saada ja tema esimene film valmis režisöör Peeter Simmi abiga.

Mängija

53 min. Eesti
Rež. Kaupo Kruusiauk

Film keskendub legendaarse Eesti sportlase,

male suurmeister Jaan Ehlevsti viimaste aastate eneseotsingutele Ameerika Ühendriikides ning tema suhetele tippspordi ja perekonnaga. Filmis jälgitakse tema igapäevaelu karmis male profimaailmas, kus igast kaotusest ja võidust sõltub sissetulek. Pidev kulgemine erinevates linnades, kuid sarnastes hotellides ja võistluspaikades tõstatab küsimuse – kas selline elu on jätkamist väärt?

Maja

27 min. Eesti
Rež. Mart Arjukese

Tragikoomiline dokfilm ühe tavalise kortermaja elanikest ja nende

oskamatusest koos elada. Isegi lambipirni vahetamiseks pole kerge ühist keelt leida. Majaelanikele tõttab appi elukutseline koosolekute läbiviija Jüri.

Savikodu

27 min. Eesti
Rež. Anu Aun

Tõelised ökoinimesed Knut ja Riina plaanivad ehitada savist ja põhust loodussõbraliku maakodu. Nii mõnedki lähedased on selle ettevõtmise suhtes skeptilised. Knutil tuleb tõestada põlisest ehitusmehest isale ning insenerist õemehele, et savimaja, mida ta oma vanemate maalpile püstitada kavatses, pole mitte ümberpuhutav kolme pörsakese maja.

Kino Busas ja koostöövõrgustik Screenit!

Kas teadsite, et Kinobussil on Leedus noor ametivend? Kino Busas on tänaseks mõõda Leedut ringi rännanud pisut üle aasta ning selle projekti algatajaks võib pidada Torsten Schenlaeri, Rootsi kultuuriautase Leedus. Kinobuss on loodud „Lastekultuuri aasta” raames samal põhimõttel kui Kinobuss – Nõukogude aja lõpul suleti rohkelt kinosid ning hävisid kultuurikeskused. Täna on peamine (filmi) kultuuritegevus keskendunud kolme suurlinna, milleks on

Vilnius, Kaunas ja Klaipeda. Vaja oli võimalust viia filme noorte vaatajateni üle Leedu. Vajadus laste- ja noortefilmide järele oli väga suur, projekti alguses võeti ühendust 52 kohaliku omavalitsusega, kes kõik avaldasid soovi projektis osaleda. Eelmisel aastal jõudis Kino Busas külastada aga ainult 27 linna, linastades peamiselt Rootsi ja Leedu lühi- ja mängufilme. Lisaks filmide näitamisele viiakse koolides läbi ka filmitöötube, filmianalüüse ning kohtumisi professionaalsete filmitegijatega. Kino Busase tegevust

koordineerib Cuma nimeline mittetulundusorganisatsioon, mille peaesmärk on lastefilmide levitamine ja filmide näitamine väikeasulates. Sel aastal jätkavad Rootsi saatkond ja Cuma koostööd, et jätkata Kino Busase tegevust, kuid vaja on lisatoetust. Selle eesmärgi nimel ja Stockholmi Filmi-fondi algatusel toimus maikuu Leedus Baltimaade, Soome, Rootsi ja Ahvenamaa filmiorganisatsioonide koostöö- ja festivalivõrgustiku Screenit loomiseks. 21.–23. maini Varena toimunud seminail, kus osalesid ka Mari Peelbaum Kinobussist ja

Mikk Granström Just Filmist. Screeniti eesmärk on edendada ja tugevdada Balti- ja Põhjamaade lastefilmide kättesaadavust, laste ja noorte tehtud filmide levitamist ning noorte filmi- ja meediahariduse alast koostööd. Ühtlasi toetada läbi võrgustiku rahvusvahelistel tasandil koostööpartnerite leidmist Põhjamaade Ministrite Nõukogu toetuste saamisel. Kino Busase tegevuse ja rännakute kohta saab infot: www.kinobusas.lt Soovime oma „kloonile” ning Screenitile jõudu ja jaksu hea eesmärgi nimel!

Mina olin siin

Mina olin siin“ hakkas raamatust filmiks kujunema 2005. aasta lõpul, kui raamat läbi loetud. ETV ja Amrion (Riina Sildos) olid peaaegu kohe ideest huvitatud. Nii hakkasid asjad päris kiiresti liikuma. Aasta-poolteist läks stsenaariumi kirjutamise ja rahastajate otsinguga. 2007. aasta esimesel poolel olime looga nii kaugel, et hakkasime tasakesi vaatama näitlejate järele, kes võiksid selle üsna ebatavalise looga filmis kaasa teha. Kuulutasime välja konkursi. Saabus üle 600 soovivaalduse. Kutsusin näitleja Tambet Tuisu appi ja hakkasime filmi soovijaid üle vaatama. Mina filmisin ja tegin proovi, Tambet mängis kõiki rolle katsealustele vastu. Kuus pikka päeva ja enamuse osatäitjad olidki peaaegu selged. Tambetile, kes oli kogu filmi rollid katsetel juba ette mänginud, jäi mängida selle filmi (ja vist ka viimaste aastate eesti filmi) üks kõige ilgem, negatiivsem ja raskem karakter. Ega kellelegi teisele kui heale sõbrale sellist rasket ülesannet jätta saagi!

Näitlejate nimekiri sai lõpuks õige esinduslik – Rasmus Kaljujärv, Hele Kõre, Tambet Tuisk, Margus Prangel, Doris Tislar, Lembit Ulfsak, Märt Avandi, Johannes Naan, Nikolai Bentsler, Marilyn Jurman jt.

Proovide käigus leidsime näitlejate seest üles õiged karakterid, andsime tegelaskujudele motiivid ja põhjused tegutseda.

Tutvusime narkootikumide toimemehhanismidega (rangelt teoreetiliselt ajakirjanduslike materjalide põhjal) ja politseiametnikega kohtudes). Kunstniku ja operaatoriga otsisime looga sobivad võttepaigad ja läksime võttesse.

Pagan, praegu kirjutades tundub nagu oleks eelnev toimunud nädala jooksul ja jube kergelt! Tegelikult on tegemist raskeima filmiga, mida siiani teinud olen ja võttesse minek tähendas aina raskemat tegemist. Üle poole võtetest toimus novembrikuus ja öösiti. Täheandab külmas, vihmas ja magamata. Enamus dialoogist kasutab üsna maalähedast kõnepruuki ja episoodid, mida filmima pidime koosnesid kaklustest, joomistest,

intsestist, vägistamistest. Vahel, kui näitlejad platsil õige tõetruult rollidesse sisse elasid, hakkas endalgi kaamera taga pisut öudne.

Kartsin sama palju kui näitlejad

Ma ei ole meelega kõnelnud, millest veel esilinastumata film räägib (maailma esilinastus toimus juulis Karlovy Vary filmifestivalil, kohaliku toimub 12. septembril Tallinnas). Kõik, keda huvitab filmi sisu, võivad lugeda Sass Henno raamatut. Saavad pildi ette. See on üsna karm film. Samas ka tõetruu. Lapsevanemad, kel on 14–20-aastane võsuke, võiksid seda koos lapsega vaatama tulla. See, mida te kinolinal näete, ei meeldi teile, kuid on võimalus aru saada, kuidas üks osa noortest tegelikult praegu elab. Ja ärge olge kindlad, et teie laps just nüüd sedasama elu ei ela! Kindlasti tahan ma rääkida eesti näitlejatest. Ma võin öelda, et see millega saavad filmis hakkama Rasmus Kaljujärv, Tambet Tuisk, Doris Tislar, Hele Kõre, Märt Avandi ja kõik teised on vaatamist väärt! Usun, et

enne võtteid kartsin seda materjali sama palju kui näitlejad. Ma tõesti ei teadnud, kuidas kõike seda filmida, mis raamatus kirjas on. Kui aga novembriõise jääse vihmaudu käes kella kolme ajal kottpimedas kõik tegelased ellu ärkavad ja oma mitte just kõige õnnelikumat elu elavad, tekkis kohati maagiline dokumentaalsuse võlu. Just see, millest proovides rääkisime ja mida katsetasime sai võtteplatsil lihaks. Selle tunde pärast on mõtet kino teha! Ja tänu Mait Mäekivi kaamerale ning Jaagup Roometi kunstnikutoolele jäi kogu see lugu ka lindi külge! Kui veel filmi sisupoole peale tagasi hüpata, tsiteeriksin Sass Henno lauset, mis seda lugu ehk kõige ilmekamalt kirjeldab: „Ärge tehke lapsi, kui te neid ei armasta! Nad kasvavad suureks ja hakkavad teist sitasti kirjutama.“

Kes julgeb, tuleb kinno!
Kohtume septembris!

Filmi režissöör, René Vilbre

VASHA

2009. aasta jaanuaris jõuab ekraanidele Eesti-Saksa-Soome-Iiri koostöös valmiv põnevusdraama „VASHA“. Film käsitleb sõja ja andestuse teemat Eesti kontekstist pisut laiemalt. Filmiloo keskmeks on 16-aastase

eesti poisi Tomi ja tšetšeen Arturi sõpruse lugu, mis saab alguse pommilahvatusel Tallinna kesklinnas. Endine muusikaõpetaja Artur on kaotanud tšetšeeni sõjas oma perekonna ning üritab Eestis alustada uut elu.

Minevikku ei saa aga niisama lihtsalt kustutada, see jälitab Arturit ja saab ta kätte just siis, kui ta seda kõige vähem oodata oskab. Tom, kes aitab Arturil politsei eest põgeneda, satub paratamatult dramaatiliste sündmuste keskele, kus vägivald ja kättemaks ei ole tühipaljad sõnad, vaid ehe reaalsus. Seistes silmitsi inimestega, kellel on reaalsed taustad, tragöödiad ja motiivid, on Tomi kord teha oma valikud...
Filmi peaosades on Westholmi koolipoiss Mart

Müürisepp ja Türgi päritolu Mehmet Kurtulus. Teistes osades Tim Seyfi, Adnan Maral, Jan Uuspõld, Rein Oja, Liina Tennosaar jt. Filmi režissöör on Saksamaal resideeruv Hannu Salonen, käsikirja autorid Mart Kivastik, Katrin Laur ja Hannu Salonen, produtsent Piret Tibbo-Hudgins (Ruudi, Laulev revolutsioon) ja operaator Rein Kotov (Georg, Ruudi). Filmile kirjutab muusika iiri helilooja Patrick Cassidy, kes on muu hulgas loonud muusikat ka Ridley Scotti filmidele.

ELU ILMA GABRIELLA FERRITA

Filmi headuse üle otsustab iga vaataja iseendast lähtudes, kuid filmi pealkiri on kahtlemata väga hea. Pealkiri ongi peaaegu film ise – on elu, aga ei ole Gabriella Ferrit. Kas selline elu on elamis-, veelgi enam, vaatamisväärne – see jääb juba vaataja kompetentsi. Film „Elu ilma Gabriella Ferrita“ on kokku pandud, nii nagu elugi, juhustest ja paratamatustest. Mis on juhus, mis paratamatus? Erinevalt elust on filmis ehk isegi raskem otsustada, mis on juhus, mis ei. Juhus, mille on lavastanud filmitegija, kas

see on enam juhus? Haavatud kurg ja Jooksja kulgevad vääramatult läbi kogu filmi sama saatusliku punkti suunas – kui Jooksja ei oleks autorite tahtel korraks ka hüpanud, mis siis? Kogu kulgemine oleks olnud täiesti mõttetu.

Kes on filmi peakangelane? Snepperlukk? Näeme teda, õigemini kuuleme, ehk ühe sekundi jagu. Aga kui ta poleks ootamatult kinni klõpsanud? Mis oleks saanud loost? Mitte midagi. Ehk siis tõenäoliselt hoopis teine lugu.

Kui minna sügavuti, siis kogu filmi jooksul toimuvad lähenemised. Filmi pealkiri võikski olla „Lähenemine“ kui see vaid ei kõlaks nii magedalt. Pea läbi kogu filmi lähenevad teineteisele Anna ja Varas. Väike Eduard ja Õed O'Key. Nagu juba öeldud, Kurg ja Jooksja. Kana ja Vabadus. Viktor ja Berta. Ämblik ja Optikud. Vaatajal ei maksa kohkuda nimerohkusest, filmis ei nimetata ühegi isiku nime, vaataja võib ise panna tegelastele just need nimed, mis endale meeldivad. Kana, Ämbliku, Kure ja Jooksja tunneb aga lapski ära. Kuigi jah, lapsed tuleks

sellest filmist hästi kaugel hoida. Filmi nimi ei saa olla „Lähenemine“ ka sellepärast, et filmis toimub ka üks eemaldumine. Ja see eemaldumine kaalub üles kõik lähenemised. Ka nimi „Puudutus“ tuli pähe. Filmis toimub lihtsalt „puudutus“, toimub „õrn ja peaaegu vastupandamatu puudutus“ ning „vastupandamatu puudutus“... Ah jaa – Kala! Võiks veel pikalt jätkata teemal, mida selles filmis on, kuid sisetunne ütleb, et lihtsam oleks kirjeldada, mida seal ei ole. Vot nii.

Lisaks Eesti filmidele ka Euroopa parimaid väärtfilme

Lisaks Eesti filmiloojate loomingule võiks Tallinnast kaugemale jõuda ka Sõpruse kinos iga paari nädala tagant esilinastuvad Euroopa väärikaimad filmid. Enam kui 60-aastase ajaloo Tallinnfilm on ettevõtte, mis Euroopa ja Aasia auhinnatuima filmikunsti üle Eesti ringlema saadab. Mõistagi on selleks vaja kinosid. Iga väikese alevi või linna keskusesse tekkiv kino on justkui õnneliku lõpuga keeruline muinaslugu, sest vajaliku aparatuuri hankimine, mugavate toolide leidmine ja filmielamiseks vajaliku vaikse keskkonna loomine on tõeline kadalipp. Viimati, suurte takistuste kiuste, avati nüüdisaegne kino Sillamäel. Kui kino juba püsti, siis diskoteegiks või õllesaaliks muutmiseks hoiab seda vaid hea programm ja publiku huvi. Ainult Ameerika kassahitte linastades saab küll hakkama, kuid kino võiks olla enam kui teismeliste kurameerimise koht. Miks mitte

kogukonda ühendav keskus, kus saavad ühtmoodi suure elamuse nii vanamemmi kui lapselaps? Festivalifilmide linastamine on risk, kuna kinos pole harjutud hingepõhjani raputavaid filme vaatama. Aga küll see muutub, kui esimesed elamused käes.

Filmid, mis muudavad maailma ja inimesi
Filmivalik, mis Sõpruses esilinastub ning hiljem väikekinodesse ja Kinobussi jõuab, pole sugugi juhuslik. Enamasti on need rahvusvahelistel festivalidel auhindu võitnud teosed. Tihti on lavastajaks režissöör, kelle iga film pälvib maailma filmikriitikute ja nõudlikuma maitsega kinokülastajate tähelepanu. Tunnustus ei tule niisama: need filmid toovad kinokunsti midagi uut või puudutavad aktuaalseid ja olulisi teemasid. Euroopa kino 2007. aasta suurimaks hitiks kujunes eluloofilm „Edith Piaf – elusse armunud“. Hiljuti Eestit väisanud muusikust Bob Dylanist kõnelev Todd Haynesi muusikaline

draama „Kus on Bob Dylan?“ (USA-Saksamaa 2007) jõudis juulis juba Põlva kinto. Augusti algul esilinastub Sõpruses 1970-ndate lõpus tegutsenud bändi Joy Division liidrist Ian Curtisest pajatav draama „Control“ (Inglismaa, 2007), mis võitis kõik olulisemad trofeed brittide sõltumatute filmide auhinnagalal. Samal ajal läheb mööda Eestit rändama Soome värvikaima rokkbändi Hurriganes läbimurdeest pajatav samanimeline mängufilm, hoogne ning soomlaslikult humoorikas.

Auhinnatud ja alahinnatud

Tõsiseid teemasid on võimalik vahendada ka läbi huumoriprisma. Selle näiteks on Sam Garbarski film „Irina Palm“ (Belgia, 2007), mis räägib vanaemast, kes astub seksiteenistujate ridadesse, et teenida raha oma lapselapse kalliks operatsiooniks. Sakslaste „Teiste elu“ (2006) on pigem poliitiline ja ajalooa arveid öiendav meistriteos. Roy Anderssoni „Teie, kes te elate“ (Rootsi, 2007) pakub nihestatud otsevaate

tänapäeva heaoluühiskonnale. Julian Schnabeli „Tuukrikell ja liblikas“ (Prantsusmaa, 2007) räägib kuulsast moetoimetajast, kes infarktjärgselt suhtles maailmaga vaid ühe silma abil. Mõne aasta taguse dokumentaalihiti „Pingviinide marss“ autoril on valminud mängufilm „Rebane ja laps“ (Prantsusmaa, 2007), mis sama hunnitute looduskaadritega räägib ühe erakordse sõpruse loo. Eeskätt naissoo toob kinno Julian Harroldi kostüümidraama „Jane Austeni tõrjutud tunded“ (Inglismaa, 2007), fiktsioon kuulsas naiskirjaniku elu ja loomingut muutnud oletatavast armusuhtest. Hongkongi kino suure meistri Wong Kar-Wai „Minu mustikakarva ööd“ (2007), mis sisaldab palju mustikakooki ning džässilaulja Norah Jonesi debüütrolli on sel aastal Sõpruses linastunute kõige publikurohkem. Tallinnfilmi levitatavad filmid linastuvad 35 mm kinokoopialet. Linastuvad originaalkeeles, eesti- ja venekeelsete subtiitritega.

Katrin Rajasaare Tallinnfilmi kino- ja levijuht

TUURI AJA

MTÜ KINOBUSS
GONSIORI 27
TALLINN 10147
INFO@KINOBUSS.EE
WWW.KINOBUSS.EE

SÕIDUPLAAN

25.07 R	KÕRGESSAARE	Hiiumaa	Ruumiline kino
26.07 L	LEISI	Saaremaa	Ruumiline kino
27.07 P	PÜRKSI	Läänemaa	Ruumiline kino
28.07 E	TÜRI	Järvamaa	KOSMI KUD ja „Noored kotkad“
29.07 T	VÕHMA	Viljandimaa	Ruumiline kino
30.07 K	TOOTSI	Pärnumaa	Ruumiline kino
31.07 N	KIISA	Harjumaa	KOSMI KUD ja „Noored kotkad“
01.08 R	LELLE	Raplamaa	Ruumiline kino
02.08 L	OMEDU	Jõgevamaa	„Seks ja surm“
03.08 P	VÕÕPSU	Põlvamaa	„Seks ja surm“
04.08 E	LÄÄNISTE	Tartumaa	„Seks ja surm“
05.08 T	MEREMÄE	Võrumaa	„Taarka“
06.08 K	PIKASILLA	Valgamaa	KOSMI KUD ja „Noored kotkad“
07.08 N	TAPA	Lääne-Virumaa	KOSMI KUD ja „Noored kotkad“
11.08 E	MBS + NARVA-JÕESUU	Ida-Virumaa	KOSMI KUD ja „Noored kotkad“

KAVA

Suvine filmiseiklus mööda Läänemerd

Kinobuss esitleb oma sellesuvisel rännakul lisaks Kinobussile, -rongile ja -lodjale veel üht üllatust – KINOLAEVA! 9.–12. augustini ühinevad Narva-Jõesuus kaks rändfestivali – Kinobussi suvetuur ja Moving Baltic Sea!

Moving Baltic Sea on rahvusvaheline rändav filmi- ja keskkonnanifestival, mis 4. juulist 24. augustini seilab mööda Läänemerd, peatudes Rostockis, Gdanskis, Kaliningradis, Riias, Narva-Jõesuus ja St. Peterburis.

Saksa, Poola, Läti, Eesti ja Venemaa filmi-, kultuuri- ja keskkonnaorganisatsioonide koostööprojekt otsib võimalust läbi kultuuriväljundi keskkonnaprobleemidele laiemat tähelepanu tõmmata.

Kas kultuuriline ja sotsiaalne erinevus saavad takistada ühise vastutuse loomist Läänemere ökosüsteemi hoidmisel? Kuidas kaasata noori esmapilgul igavana tunduva eesmärgi saavutamisele? Sellele ja paljudele teistele plaanidele annab vastuse projekti tulem, rändfestival, mis püüab leida uudseid ja inspireerivaid viise, kuidas ühendada omavahel eri kultuurid, film, meedia, kunst ja keskkond – vaadelda filmi läbi keskkonna ja keskkonda läbi filmi.

Festivaliriike liidab Läänemeri ja sellest märksõnast lähtuvad ka festivali tegevuskava ja üritused: mitmekesine

filmiprogramm, filmi-, kultuuri- ja keskkonnatöötod, keskkonnanõuanded ja mitmed teised sündmused, mis iga peatuspaika iseloomustavad ja eriliseks muudavad.

4. juulil toimus festivali avapauk Rostockis, kust meeskond alustas sõitu järgmistesse peatuspaikadesse uhke purjeka Lovis pardal. See 36,5 meetri pikkune iludus on Läänemerd vallutanud alates 2000. aastast. Seitse nädalat seilamist on katsumusterohked nii festivali- kui ka laevameeskonnale. Sellest hoolimata ühinevad Lovise pardal erinevad rahvused, see on kogemuste ja teadmiste kajastamise-vahetamise koht. Lovisega saab lähemalt ja otse pardal tutvuda juba Narva-Jõesuus!

Sündmused

Narva-Jõesuus

Festival algab konverentsiga „Terve mõistuse energia Läänemere regiooni heaks”, mis Rakendusökoloogia Keskuse eestvedamisel toob kokku Eesti ja Saksa poliitikud ning rohelise liikumise aktivistid, et arutleda ühiselt Ida-Virumaa aktuaalsete energeetikaprobleemide üle.

Filmiprogramm

Selle keskses on võistlusprogramm „Tales from the Seaside”, mis esitleb kümmet lühifilmi Saksamaalt, Poolast, Lätist, Venemaalt, Norrast ja Rootsist. Peaaühinnaks on eetrilitsents mainekas Franko-Germaani

kultuurikanalis ARTE lühifilmide programmis „KurzSchluss”. Omavahel võistlevad - ANIMAFILMID: laevaõnnetusest kõnelev „Kala ja laevad”, kus seiklevad väike poiss, kokk, kalamees ja ahne kiskjalik kala; „Lumes kadunud”, kus valitsevad jäised temperatuurid, kanged napsud ja talvised kalameeste seiklused; „Väike kala”, mis vaatleb väikese lapse maailma, sest seal võib isegi joonistatud kala ellu ärgata ning muusikaline animatsioon „Dea Marina” müütidest, inimkonnast ja merest. Ja DOKFILMID: „Iha - Goldsteini filmirullid”, mis üritab tuvastada ühe leitud vana filmirulli sisu ja autorit; „Täiuslik koht”, mis vaatleb elu väikesel Venemaa läänepiiril asuval Shikotani saarel; „Suve lõpp”, mis pajatab rannapuhkusel kohtuva ema ja isa armastusest ja vihast tulvil suhetest; „Kallis maailm”, mis on mehest, kes otsib raadiosõnumis kuulutatud turvatsooni; „Punane laik” ehk ujulas lapsi hirmutav koletis ning „Hüpe” ehk enesetapjate seas populaarse silla all elava Torbjorni lugu, kelle rahulikku und segavad elust lahkujate karjed.

Eriprogramm „Colours of Green” tutvustab keskkonna- ja Läänemere-teemalisi filmipärle. Teiste seas näeb Horvaatia eksperimentaal-dokfilmi „Turg”, mis vaatleb Zagrebi turu igapäevast eluolu ja ostjate-müüjate

armastust kohalike toodete vastu. 1928. aasta tummfilm „Saksamaa Läänemeri”, mis pajatab Läänemere kalameestest ja Tšehhi võlts-dokumentaali „Oilglubbers” uutest, hoolimatute inimeste juures elavatest loomaliikidest. Saksa animatsioon „Õrn hirm” rõõmustab häirimatu looduse üle ning Prantsuse animatsioon „Kurdi laul” on sürrealistlik kollaaž selle sajandi konfliktidest.

Kinobuss esitleb: eriprogramm „Noortelt noortele” Siin näeb Ida-Virumaa kooliõpilaste tehtud jõe-teemalisi filme ja esimest korda on kokku kogutud ka läbi aastate Kinobussi töötubades tehtud keskkonna-teemalised animatsioonid ja filmid. Samuti näeb valikut Eesti mere- ja loodusfilmidest. Narva-Jõesuus toimuva filmiprogrammi lõpetab suurejooneliselt ansambli Kosmikud ja tummfilmi „Noored kotkad” filmikontsert.

Igas peatuspaigas täienevat festivalidokumentaali näeb ufolikus „Zemmaja” infotelgis ning seiklustest saab lugeda lähemalt tuuri blogist www.movingbalticsea.org

Töötod

Töötubade rohkus on muljetavaldav – teadmisi saab koguda keskkonnatöötas või kätt harjutada lodjaliste puutõukojas, jäädvustada mõtteid elu-olust Ida-Virumaal fotole või

Ida-Virumaal fotole või plakatile, meisterdada ise oma film või animatsioon või osaleda päevauudiste valmimisprotsessis. Kõik lapsed, noored ja täiskasvanud on oodatud **keskkonnatöötuppa**, mis esitleb mini-merelaborit „Elav Läänemeri”. Juhendajate eestvedamisel tutvutakse lähemalt Narva jõe-keskkonnaga, võetakse veeproove ja uuritakse veeelanikke, põnevust pakuvad mikroskoobid ja näitus. Emajõe Lodjaselts tutvustab modernselt rändavat **lodjakoda**, mis sisaldab puutöö-, köie-, tõrva- ja sepikoda ning lodjaliikluse ajalugu ja „Jõmmu” ehitamist tutvustav ekspositsiooni. Ühendades traditsioonid – vana ja uue, pakub lodjaliste tegevus toredat konkurentsi festivalilaeva Lovis meeskonnale. Lisaks kõigile teada-tuntud Kinobussi filmitöötöale saavad meedia-fotohuvilised noored osaleda kultuuritöötubades. Juhendajad noorte eurooplaste sõltumatust kultuuriajakirjast ja –võrgustikust „Plotki” viivad läbi **ajakirjanduse- ja fototöötöad**. Koos

uuritakse elu- ja looduskeskkonda Ida-Virumaal ja Narva-Jõesuus, et kirjutada, jäädvustada ning kokku koguda põnevad lood, artiklid ja fotokollaažid. Samuti saab õppida plakateid kujundama ja valmistama. **Meediatöötuppa**, Sillamäe noorte TV juhtimisel, on oodatud osalema kõik telehuvilised noored, sest üheskoos valmivad päevakajalised uudistelõigud festivalist. Salvestatut näeb igal õhtul suurel väliekraanil enne filmiprogrammi algust, aga ka teleekraanil.

Tähelepanu! Võistlus! Kõik suured ja väikesed, vanad ja noored – kutsuge nüüd sõbrad kokku, sest Narva-Jõesuus toimub pealkirja „**Shoot and Run**” all 48-tunnine filmitegemise võistlus! Selle aja jooksul tuleb valmis meisterdada film või animatsioon algideest kuni lõpp-montaažini välja. Vürtsi lisab asjaolu, et teema avaldatakse alles võistluse algusminutitel! Kindel on aga see, et loominguliselt on see seotud meid ümbritsevaga. Võistluse eesmärk on suunata noored meid ümbritsevat

keskkonda tajuma, kasutades selleks visuaalse keele abi. Tehnika ja teadmistega on abiks Kinobussi filmijuhendajad! Võitja selgub 11. augusti õhtul kui vaatajad langetavad otsuse. Auhinnaks on igati väärikas montaažiprogramm „Avid Media Composer Academic”! Lisaks näidatakse tehtud filme järgmises peatuspaigas Peterburis ning festivali lõpus kogutakse kõigis peatuspaikades loodud filmid DVD-le ning avaldatakse ka festivali kodulehel.

Eelregistreerimine: kuni 3. augustini
marip@kinobuss.ee,
info@kinobuss.ee

Narva-Jõesuus toimuvad 9.-10. augustil ka linna 15. aastapäeva suursugused üritused, mida meil ja kogu festivali meeskonnal on hea meel oma tegevustega täiendada!

Moving Baltic Sea üritused:

Rostockis 4.–7.07, Gdanskis 11.–14.07, Kaliningradis 19.–22.07, Riias 31.07.–3.08 ning Peterburis 21.–24.08.

Laske oma suvel seilata!

Mari Peelbaum, Kinobuss Projekti peapromootor on Saksa lühifilmide festival Moviemiento, koostööpartnerid Eestis Kinobuss ja Rakendusökoloogia Keskus.

Parim filmiaasta läbi aegade

Võttes aluseks rekordilised vaatajanumbrid, osalused ja auhinnad filmifestivalidelt ning valminud filmide arvu, oli 2007 Eesti filmi jaoks tõenäoliselt parim aasta läbi aegade. Kui aastal 2000 ei tehtud Eestis ühtegi mängufilmi, siis mullu jõudis ekraanidele tervelt kümme täispikka filmi. Ka Eesti telepilti on viimase aasta jooksul lisandunud ja lisandumas viis uut kanalit, mis kõik vajavad saateid ja filme, mida näidata. Lisades siia interneti ja mobiiltelefonid, on vajadus liikuvate piltide järele selgelt kasvuteel.

Tallinna Ülikooli Balti Filmi- ja Meediakooli (BFM) ülesanne on hoolitseda Eestis selle eest, et tulevikus jätkuks tegijaid sisu tootmiseks kõigi uute levikanalite jaoks.

BFM on hetkel ainus rahvusvaheline filmi- ja telekool Põhja-Euroopas. Selline ainulaadsus toob mitmeid häid asju: tudengeid paarikümnest riigist, rahvusvahelise

õppejõudude seltskonna, eri kultuuride sulatamise ja sõprade võrgustiku väljaspool riigipiire.

Balti Filmi- ja Meediakool alustas 2006. aastal, pannes ühe katuse alla kokku tele- ja filmiõppe, uue filmitehnika ja suure portsu välismaa õppejõude. Kooli üle 300 tudengist, kes jagunevad enam-vähem võrdselt filmi- ja meediaerialade vahel, on ligi kolmandik välismaalt. Õppejõududest on välismaalasi ligi pool. Sel suvel võtame vastu uue seltskonna bakalaureuse- ja magistritudengeid, kes lõpetades peaks asuma tööle digitaliseerivas teleilmas ja Eesti kiirelt kasvavas filmitootmises.

BFM-is on ilmselt Baltimaade suurim filmiklassika kogu, mis Hansapanga ja välislaenukandade abiga kiirelt täieneb. Üheks eesmärgiks on panna kokku täielik Eesti ja sealt edasi Baltimaade filmide kollektsioon, mis oleks heaks uurimismaterjaliks hiljuti avatud filmitooria ja

-ajaloo õppetooli tudengitele. Meie meediateek on avatud kõigile huvilistele, hetkel küll paraku vaid Tallinnas.

Suvekursused avatud kõigile

Selle ja järgmise aasta tähtsamaid ettevõtmisi BFM-i jaoks on kahtlemata uue maja sisseseadmine Tallinna kesklinnas, kus peale kooli leiaks koha ka audiovisuaalne tootmiskeskus. Uue maja juurde peaks tekkima filmifirmade kogum, kes koolist noori talente otsib ja samas neile praktikavõimalusi pakub. See ongi see

loomemajandus, millest viimasel ajal palju räägitud, aga mis paljudele kindlasti segaseks jäänud. Kel pole täit kindlust või aega, et astuda BFM-i akadeemilistesse programmidesse, saab kätt proovida BFM-i suvekoolis, kus tänava esmakordselt õpetatakse lühifilmitegemist ja filmianalüüsi. Huvi selliste lühikursuste vastu on Eestis suur ja nüüd, kus igamehel oma videokaamera ja arvuti

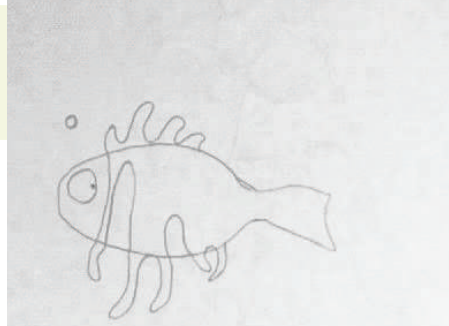
monteerimiseks käepärast, tulevikus ainult kasvada. Filmitegemise tehnika on Tiigrihüppe sihtasutuse toel endale muretsenud ka paljud koolid üle Eesti ja Kinobussi tänuväärt ettevõtmisel hakatakse ka neid ehk üha rohkem ja teadlikumalt kasutama. On ju pisut kummaline, kui tänased koolilapsed hangivad suure osa oma infost just nimelt liikuvatest piltidest, aga koolide õppekavades see veel kuidagi ei kajastu. Suvekoolide kõrval korraldab BFM huvilistele aastaringelt kursusi, alates fotograafiast kuni filmide kasutamiseni koolitundides.

Kel on lähem huvi filmikooli tegemiste vastu või endal plaan õppima tulla, vaadaku kindlasti meie kodulehte www.bfm.ee, kus kogu info jooksvalt üleval on. Selleks suveks aga Kinobussile nael kummi ja karv kaadrisse!

Martin Adamsoo,
Balti Filmi- ja Meediakooli arendusjuht

Eesti Kunstiakadeemia animatsiooni osakond

2006. aastast loodi Eesti Kunstiakadeemias (EKA) animatsiooni osakond. Sama aasta sügisel alustasid õpinguid esimesed bakalaureuse tudengid. Animatsiooni osakonna korralised õppejõud on professor Priit Pärn ning dotsent Ülo Pikkov. Senine animatsiooni õpetamine on Eestis olnud väga stuudiopõhine. Animatsioonist huvitatud ja end selles valdkonnas teostada sooviv isik pidi liituma mõne stuudioga ning ära õppima seal kasutatavad töömeetodid. Senist animatsiooni õpet võib teatud mõttes võrrelda keskaegse õppeprotsessiga, kus puudus teoreetiline baas ning koolitus toimus meetodil õpipoiss-sell-meister. Kuna animatsiooni kui kunstivormi areng on otseselt seotud tehnikaga ja eelkõige arvatute arengu ning võimaluste

avardumisega, siis senine stuudiopõhine väljaõpe ei suuda enam toota konkurentsivõimelisi ja rahvusvaheliselt edukaid animatsiooni tegijaid. Animatsiooni tegemine on tehnika arenedes muutunud palju keerulisemaks ning stuudios tööprotsessi jälgiv õpipoiss, kes ei omanda valdkonna uusimaid tehnilisi teadmisi ja teoreetilist baasi, ei ole enam võimeline ise meistriks sirguma.

Animalabor ja animateek

Animatsiooni osakonna põhieesmärk on koolitada rahvusvaheliselt edukaid teoreetiliste teadmiste ja praktiliste oskustega animafilmi loojaid, andes seeläbi panuse animatsiooni kui kunstivormi globaalsesse arengusse ning kinnistada Eesti kui tugeva animakoolkonnaga riigi maine rahvusvahelisel

kultuurimaastikul. Animatsiooni osakond on juba alustanud ettevalmistusi „animalabori”, ehk teisisõnu animatsiooniõppe- ja uurimiskeskuse rajamiseks, mis võimaldab tudengitel, animatsioonialase teadustöö tegijatel ja eriala professionaalidel katsetada erinevaid animatsiooni tehnoloogiaid. 2008. aastal toimus animatsiooni osakonnas mitmeid huvitavaid töötube ja loenguid, mille juhendajateks olid nimekad tegelased välismaalt, nt. Katariina Lillqvist, Gunnar Strøm, Ijri Kubicek, Antonia Ringbom, Giannalberto Bendazzi, Vladimir Leschiow, Martin Grenier jne. Animatsiooni osakond alustas koostöös PÖFF-i alafestivaliga „Animated Dreams” ning KUMU-ga kord kuus toimuva

üritustesarja Animateek korraldamist. Osakonna juhataja ja professor Priit Pärn sai tänava aprillil Euroopa Filmiakadeemia liikmeks. Horvaatias Zagrebis rahvusvahelisel animafilmide festivalil Animafest omistati Priit Pärnale elutööpreemia.

2008. aastal valmisid animatsiooni osakonna bakalaureuse üliõpilaste esimesed filmid: Katre Haava „Ravitseja”, Ilja Alpatovi „Animatsiooni olemus”, Matti Adoma „Catwalk”, Nele Aunapi „Supp, nuga, arbuus ja lusikas”, Jaagup Metsalu „69 aastat armastust”.

Ülo Pikkov

Kõik oma genee uurima!

Kinobuss toetab alati uudseid, põnevaid ja eesmärgipäraseid tegevusi – sel korral kutsume kõiki oma genee uurima!

Kas teadsite, et ühel inimesel on ligi 40 000 geeni? Või, et analüüsides meie genee on võimalik senisest täpsemalt haigusi diagnoosida, ravi tõhustada ja ennetada?

Tartu Ülikooli Eesti Geenivaramu (TÜEG) toimetab just selle ülitähtsa eesmärgi nimel – Eesti rahva geeni-, tervise- ja sugupuuanalüüsi kogudes.

Just parema tuleviku nimel, tutvustame seda üllast tegevust oma suvise rännaku raames, mil meiega liituvad noored geeniteadlased! Eesti Geenivaramu (EG) projekti idee sündis 1999. aastal. Inimgeeniuuringute seadus rakendus 2001. aastal ja esimesed geenidonorite andmed jõudsid Geenivaramusse 2002. aasta oktoobris. Kuigi alles viiendik, on siiski juba 20 565 eestlast otsustanud oma andmed EG-le jätta. Tänu neile on EG näol tänaseks tegemist ühe täiesti arvestatava suuruse ja tähtsusega biopangaga. Eesmärk on aga kokku

koguda 100 000 inimese geeniproovid. Andmete kogumist jätkatakse 2010. aasta lõpuni ja siis algavad suuremahulised uurimusprojektid, mis annavad teadlastele tööd paljudeks aastateks, aidates välja selgitada haigusriske ja haiguste eest kaitsvaid geenivariante. Mida rohkem inimesi otsustab astuda geenidonorriks, seda kiiremini valmib 100 000 eestimaalase andmete kogun ning seda varem on meil oodata konkreetseid tulemusi.

Kõigi andmete kogumisega seotud küsimustele saate vastuse juba Kinobussi suvetuuril!

Geenidonor ulatab käe tulevikku!

Anneli Allik,
TÜ Eesti Geenivaramu teabejuht

Piltlugu ehk storyboard

sulatused
heli

plaanisuurus pikkus zoom panoraam

sulatused
heli

plaanisuurus pikkus zoom panoraam

sulatused
heli

plaanisuurus pikkus zoom panoraam

DELFI ESITLEB - Tee ise multikas!

Ara lase oma multikatel sahtlis tolmata! Osale animatsioonikonkursil ja võida vinget iPod!

Videokeskkond Delfi Video korraldab animatsioonikonkursi, kuhu oodatakse selle suve jooksul enda tehtud multifilme. Konkursi peaa hinnaks on vinget iPod nano 8 GB. Delfi turundusjuhi Kadi Maarandi sõnul ahvatles võistlust korraldama see, et multifilmide tegemist õpetatakse paljudes koolides, huviringides ja laagrites. „Meie eesmärk on pakkuda kõigile huvilistele võimalust üles laadida oma animafilm, mis lausahtlisse tolmu koguma on jäänud.“ Kõigil on võimalik ka teiste meistrite töid näha ja hinnata. Parima animatsiooni valib

välja žürii, kuhu kuuluvad Delfi esindajad, animatsioonimeistrid ja lugupeetud asjatundjad.

Konkursi tingimused

1. Osaleja peab registreeruma video.delfi.ee kasutajaks.
2. Esitada tuleb õiget e-posti aadressi.
3. Võistlustöö esitamise tähtaeg on 10. august 2008
4. Üks osaleja võib konkursile esitada kuni kaks animatsiooni.
5. Ühe multika pikkus võib olla kuni viis minutit
6. Tööd konkursile esitades, annab osaleja Delfile õiguse kasutada oma filmi kõikides Delfi keskkondades
7. Ebakorreksete isikuanndmete esitamisel, autoriõiguste rikkumisel, ebaausal teel võistlustööde ettepoole hääletamisel jms

8. Rikkumiste puhul, võidakse osaleja ja tema filmid konkursilt kõrvaldada.
9. Konkursi korraldamise seotud ettevõtete töötajad ja nende perekonnaliikmed konkursil osaleda ei saa.
10. Tööd hindab žürii, kuhu kuuluvad animatsioonimeistrid ja lugupeetud asjatundjad.
11. Konkursi peaa hinnaks on iPod nano 8GB.
12. Konkursi võitja kuulutatakse välja 15. augustil 2008 veebilehel delfi.ee.

13. Kampaania käigus võidetud auhinda ei asendata võitja nõudmisel teist liiki auhinnaga ega hüvitata rahas.

14. Korraldajad võtavad võitjatega ühendust ühe nädala jooksul pärast auhinna võitmist.

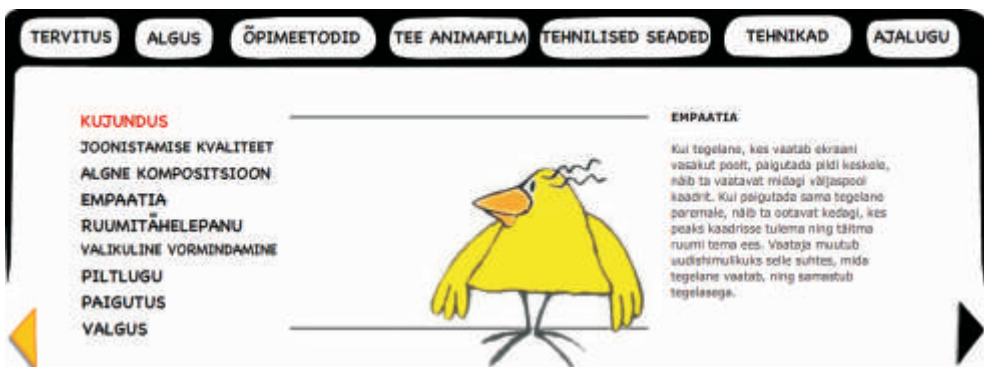
Kinobussi aitab oma filmiringsõidul kõigil multikate tegijatel ettevalmistatud ja ette valmistamata filme teha, kokku panna ja isegi interneti konkursile saata! Aitame kõiki ja eelkõige muidugi neid, kel head ideed olemas, kuid omal tehnikat pole.

KUUT by DELFI ESITLEB - Reklaamikonkurss!

Noortekeskond KUUT kuulutab välja aga hoopis „Reklaamikonkursi“, kuhu oodatakse enda tehtud reklaame! Reklaame võib esitada täiesti vabal teemal ning peaa hinnaks on vinget videokaamera Overallilt. Kadi Maarandi: „Reklaam on üks osa meie igapäevasest elust, see ümbritseb meid kõikjal. Noored on väga loovad, miks mitte anda neile

võimalus teha päris oma reklaam.“ Reklaami teema on määratlemata, sest vaba teema on kõige inspireerivam. Iga osaleja saab konkursile esitada kuni kaks reklaami, mille pikkus võib olla max üks minut. Reklaamid tuleb üles laadida aadressile kuut.ee kuni 15. augusti südaööni. Võitja kuulutatakse välja 25. augustil.

„Õpetamine läbi animatsiooni” – nüüd valmis

Mullu septembris saime Kinobussis „katusel” alla suure töö – ilmavalgust nägi üks esimesi rahvusvahelises koostöös tehtud filmilaseid õppemetoodika projekte. Kaks aastat olime koos taanlaste, inglaste, portugallaste ja hispaanlastega joonistanud, plastiliini mudinud, värvilistest paberitest välja lõiganud, inimesi kaadri kaupa liigutanud ja kõike seda testinud õpetajate ja õpilaste peal. Tagatipuks kirjutasime kokku ka poognate kaupa pabereid ja välja tuli “vaid üks” interaktiivne CD-Rom... Ega asjata öelda, et üks pilt räägib rohkem kui sada sõna, seega tegelikult oli see tulemus „ühel kettal” üsna loogiline suurus. Kui nüüd „Õpetamine läbi animatsiooni” metoodika

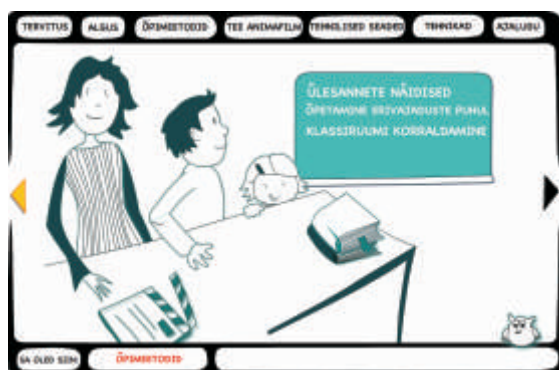
lahti võtta, siis algajal tegijal kulub õppimiseks ilmselt kuid, kui tahta esmapilgul lihtsa teemaga süvitsi minna. Meie oleme tulemuse üle väga uhked – tehtu on täis filme ja näiteid ning väga kasulikke nõuandeid. Ja see on esmakordne Euroopa ajaloos ning esimestena midagi korda saata on alati ülev tunne. Vastutus tehtu eest on meil samuti olemas. Kuigi metoodika on loodud interaktiivse CD-Romina, on ta kättesaadav ka Kinobussi kodulehelt. Meile teadaolevalt on paljud õpetajad lastega filme tehes sealt snitti võtnud ning aeg-ajalt on meile ka sellekohaste küsimustega kirju saadetud. Selleks ta ju ongi! Kui miski ebaselgeks peaks jääma, tahame julgustada kasutajaid meie käest

foorumi ja veebi vahendusel lisateavet rohkemgi küsima. Kui midagi segane, siis on see ikka meie – tegijate – probleem. Selge see, et filmimaailm areneb iga päevaga edasi, sestap on ilmselt ka “õpetamine läbi animatsiooni” visuaalse keele arendamise pikal teel alles üks pisike samm edasi. Visuaalset eneseväljendusoskust arendab aga Kinobuss nii suvistel ringsõitudel kui ka sügis-kevadisel hooajal. Taanlaste initsiatiivil alustasime juba eelnevast projektist välja kasvanud uue projektiga „hingestatud teadus” („animated science”). Uue projekti sisu on luua nüüd juba palju täpsemalt teaduspõhiseid ülesandeid ja lahendusi, kuidas animeerimise ja filmide abil lapsed ja noored eluks vajalikud

(loodus)teadused – bioloogia, keemia, füüsika, geograafia – selgeks saavad. Loomulikult kõike seda mängulises võlmes, sest peame väga oluliseks teguriks seda mõnu, mis tegemisega kaasneb, mitte ainult eesmärgi pärast rühmamist. Antud ajahetkel on meie – Kinobussi – huvi igal juhul ja moel saada tagasisidet meie metoodika kohta nii asjaarmastajate käest, kes lihtsalt omaks lõbuks tahavad kodus multikat teha kui ka nende käest, kes on filmitema endale tõsiselt tahtnud selgeks teha. Iga arvamus on oluline ja ootame kõikvõimalikke ettepanekuid, mis inimeste peas meie metoodikaid sirvides kindlasti on tekkinud

Metoodika on kättesaadav lingilt:

<http://akamai.kolhoos.ee/kinobuss/animapuu/guide.htm>

Milleks film ja animatsioon õppeprotsessis?

Animatsioonile eelnev protsess nõuab lastel vaatluskust. Kui tahetakse edasi anda midagi meid ümbritsevast elust, siis on oluline osata jälgida erinevaid protsesse ning selle läbi suuta adekvaatselt kujutada eri eluvaldkondi ja nähtusi. Vaatluskuste arendamise kaudu on võimalik süüvida üha sügavamale asjade olemusse ja detailidesse, mille abil paraneb olulisel õpilaste maailmatunnetus. Animatsioon on võimas eneseväljendusvahend ning laste endi jaoks on väga oluline seda peent kunsti osata. Õpilased jagavad oma kogemusi pidevalt – kodus, sõpradega, teiste koolidega jne. Animatsioon ja selle levitamine infotehnoloogia vahendusel annab võimaluse ennast näidata ning saada teistelt tagasisidet. Animatsiooni keel on rahvusvaheline. See rikastab maailmapilti, annab enesekindlust, pakub võimalusi mitmetasandiliseks suhtluseks ning iseenda paremaks tundmaõppimiseks. Õpilased pingutavad lõpptulemuse nimel ning juhul, kui ülesanne neile

huvi pakub, on valmis projektile vajadusel lisaaega kulutama. Animatsiooni tegemine nõuab õpilastelt süüvimist, keskendumist, põhjalikkust. Iga etapp vajab hoolikat läbimõtlemist ning eeltööd. Grupitöö puhul ei saa teistest ette kiirustada, töö peab toimuma kontsentreeritult. Animatsiooni valmistamise protsess aktiveerib õpilastes mitmeid psüühilisi funktsioone, mis ergutavad laste tunnetusprotsesse, näiteks aisting, taju, mälu, tähelepanu, kujutus, mõtlemine ja fantaasia. Kõik need protsessid on olulised lapse loovuse arenemisel ning selle avaldumisel. Lapsed valmistavad midagi oma kätega ning selle läbi areneb nende motoorika ja käelised oskused. Kõige rohkem kehtib see nukufilmi ja joonisfilmi valmistamise puhul, mis algab jooniste tegemisest kuni nukkude valmistamiseni välja. Töötatakse nii terviku kui ka üksikute detailide kallal. Vahenditeks võivad olla näiteks plastiliin või savi, millest on vaja oma tegelased ja muud objektid

välja voolida, aga ka paber, pliiaats ja käärid, mille abil tuleb joonistatud tegelane kujundada. Rakendatakse seega nii soovimist, loikamist, täpset pliiaatsitööd kui ka muid meetodeid. Kõigele eelnevale lisaks sobib animatsioon ka erivajadustega laste oskuste arendamiseks. Õpiraskustega õpilaste puhul on tihti probleem selles, et nad ei oska ennast piisavalt hästi väljendada ning oma mõtteid kõigile ühtemoodi arusaadavalt edasi anda tihti just keelelise eneseväljenduse osas. Igas klassis võib leiduda õpilasi, keda on raske motiveerida, kellel on raske kirjutada või lugeda, ent neil võib olla teistsuguseid võimeid, mida on vaja üles otsida ja suunata. Näiteks düsleksiat põdevad lapsed mõtlevad pigem kujundites kui sõnades. Seega annaks animatsioon neile võimaluse eneseväljenduseks teise meediumi kaudu kui suuline või kirjakeel. Animatsioon annab neile lastele võimaluse kuuluda rühma, olla seal hinnatud, jagada kaaslastega oma arusaamu ning mõtteid, mis muidu alatiseks erivajadusega lapse sisse jääksid. Audiovisuaalne materjal aitab kõikides eluvaldkondades toimuvat illustreerida, paremini mõista ning luua seoseid erinevate valdkondade vahel. Samuti võimaldavad video ning animatsioon arendada õpilastes mitmeid

olulisi oskusi, mis neile ka mujal elus kasuks tulevad. Oluline on liikuva pildikeele tundmaõppimine, selle loogikast arusaamine. Animatsioon on kui reaalsuse sümboolne kujutamine, see suunab meid kasutama enese väljendamiseks märke ning sümboleid, mis on meie endale tähenduslikud või mis aitavad teistel üldkasutatavate märkide ning sümboolite kaudu meie maailma mõista. Olulisel kohal on lihtsustamise põhimõte, samuti on väga tähtis põhjalik eeltöö ja asjade läbimõtlemine. Nii liikuva pildi olemust tundma õppides oskab õpilane tulevikus samu tendentsi ka enda ümber märgata ning nendega arvestada. Meedia tundma õppimine ning selle valmistamine aitab lastel ja noortel meie üha keerulisemaks muutuvast maailmast paremini orienteeruda, erinevaid nähtusi adekvaatselt analüüsida ning kokkuvõttes ühiskonnas edukamalt toime tulla. Ühtlasi on läbi audiovisuaalse materjali õppimine tore ning puudub tungiv vajadus õpilasi pidevalt motiveerida – õpilased on selleks juba valmis. Kuidas on olukord aga kaasajase meedia ja audiovisuaalse materjali kasutamiseiga koolistusteemis, õppekavades ning õpetajate pädevustes?

Mikk Rand ja Gudrun Vungi

KOOLIFILM 2007 ja 2009

Eelmise aasta Teatajas kuulutasime välja I üleriigilise koolinoorte filmifestivali „Koolifilm 2007”. Nüüd on aega sellele tagasi vaadata ja järgmine Koolifilmi konkursi välja hüüda! Koolifilmi festivali idee pärineb tõsiasjast, et filmide tegemine on üha tavaprasem tegevus meie igapäevaelus. Aina rohkem ja aktiivsemalt tegelevad digikaamerate taga assisteerimisel ja elu salvestamise ja interpreteerimisega just

koolinoored. Eestis on mitu noortele suunatud kooli-, linna-, maakonnapõhist filmifestivali, mitu head aastat on toimunud kõrgetasemelised Koolitantsu ja Kooliteatri festival, kuid üks suurejooneline ja üleriigiline koolinoorte suunatud filmifestival oli veel puudu. Lisaks noortele on ka koolid hakanud mõistma filmimaailma jõulisust, sest visuaalses meedias on film väga suure auditooriumi ning mõjujõuga valdkond.

Seetõttu täname kõiki osavõtjaid ja koole oma panuse andmise eest! Konkursile laekus üle saja filmi kolmes erinevas kategoorias: alg-, põhi- ja gümnaasiumi astmel. Lõppüritus toimus 9.–10. novembril 2007 kinos Sõprus. Kahepäevasel üritusel toimusid lisaks filmide vaatamisele ka filmiloengud ja -töödoad. Nii kõneles Mikk Rand, Kinobussi juht, teemal „Animatsioon kui väljendusvahend” ning

Ilmar Raag ja Gerda Kordemets viisid läbi näidisfilmivõtted. Lõppvooru valiti 25 gümnaasiumi filmi ning 11 alg- ja põhikooli filmi. Eelžürii tuli kokku koosseisus Gerda Kordemets, Marianne Kõrver, Ermo Säks. Lõppžürii koosseis filmikriitik Margit Tõnson, filmimehed Urmas E. Liiv ja Andres Maimik. Peaauhinna võitjad said kooli peale uhke Sony HD-kaamera.

Võitjad

Kategooria: ALGKOOL

Peaauhind: „Parim film”

Lasnamäe Gümnaasium; animafilm „Tammetõru ja tema sõbrad” (2:24 min)

Žürii kommentaarid: „Kollektiivis peitub jõud!” Väga hea muinasjutu jutustamine.

Kategooria: PÕHIKOOL

Peaauhind: „Parim film”

Lasnamäe Gümnaasium, animafilm „Robot ja liblikas” (6:05 min)

Žürii kommentaarid: Terviklik teostus, poeetiline, südamlik ja lõpuni välja peetud.

Auhind: „Parim tummfilm”

Saku Gümnaasium, mängufilm „Sinine, sinine, sinepine, must” (1:13 min)

Auhind: „Parima helirežii auhind”

Inglise Kolledž, mängufilm „The Dead” (9:13 min)

Auhind: „Rein Marani eriauhind”

Rapla Gümnaasium, Filmi nimi: „Toiduahel”

Ja selle tore da kokkuvõtte lõpus hüüame välja uue konkursi – „Koolifilm 2009”, sest hetkel koondame jõude, tõmbame hinge, et Koolifilm II juba veelgi suurem ja vägevam korraldada!

Hääd filmitegemist ja päikselist filmisuve!
Kinobussi meeskond

Kategooria: GÜMNAASIUM

Auhind: Grand Prix

Vinni Pajusti Gümnaasium, mängufilm „Keskonna probleemid” (7:42 min)

Auhind: „Parim peaosas”

Kärdla Ühisgümnaasium, mängufilm „Otsus” (2:54 min)

Auhind: „Parim maailmavalu film”

Kärdla Ühisgümnaasium, mängufilm „LÜ” (4:00 min)

Auhind: „Parim dokumentaalfilm”

Tartu Annelinna Gümnaasium, dokfilm „Parem kui Waida” (10:53 min)

Auhind: „Parim keskkonnaprobleemide film”

Pelgulinna Gümnaasium, mängufilm „Liikuv märklaud” (8:58 min)

II üleriigiline koolinoorte filmifestival „KOOLIFILM 2009”

Ootame Koolifilm 2009 konkursile osalema kõiki andekaid ja fantaasiarikkaid filmihuvilisi alates algkoolist kuni gümnaasiumini! Võistlusele on oodatud filmid igast žanrist ja igas tehnikas, esitada

võib nii komöödia-, draama-, ulme-, tragöödia-, dokumentaal- ja animafilme kui ka segatud tehnikaid. Filmimaailmas võib omavahel segada erinevaid kunstiliike – olgu rõhk emotsionaalsel muusikal, kirglikul tantsul, kujutataval kunstil

või hoopis keskkonnal. Kõikide nende alade talendikuses saavad koolinoored Koolifilmide festivalil üksteisega võistelda! Kool on noorte eneseväljenduse koht ja kindlasti on koolile oluline ja prestiižikas olla võidukas ka õpilaste

väljendusoskuses – see näitab kooli seltskondlikku mõttemaailma otse pildis! Filmid valib välja asjatundjatest koosnev žürii kuhu kuuluvad Eesti filmitegijad, õpetajad ja ka Koolifilm 2009 korraldajad.

Osalemise tingimused:

1. Autori(te) vanus kuni 19 aastat
2. Filmi esitab festivalile kool ning tegijad peavad olema **ÕPILASED**
3. Konkursile esitav töö on autori(te) originaallooming
4. Filmi pikkus 1–20 minutit
5. Film peab olema esitatud kas DVD, miniDV või BETA formaadis (CD ja DVD puhul soovitatavalt .avi või .mpeg2 failiformaadis).
6. Film tuleb saata või tuua aadressile: Kinobuss MTÜ
Gonsiori 27, 10147 Tallinn
Märgusõna „Koolifilm 2009”
7. Filmiga peavad kaasas olema järgmised andmed:
 - filmi nimi
 - filmi lühike iseloomustus
 - autori(te) vanus
 - autori(te) kool
 - autori(te) kontaktaadress, telefon, e-posti aadress
8. Filmi autor(id) on nõus levitamiseõiguse andmisega konkursi korraldajatele. Konkursile laekunud töid ei kasutata kommertslikult eesmärgil ilma autori(te) nõusolekuta.
9. Film(id) tuleb esitada maakondlikule vahežüriile – täpsem info hetkel info@kinobuss.ee või 6284088.

Töid hinnatakse kolmes vanusekategorias:

1. algkooli õppurid
2. põhikooli oskajad
3. gümnaasiumi vanameistrid

Filmid valib välja asjatundjatest koosnev žürii, kuhu kuuluvad Eesti filmimeistrid, õpetajad ja ka KooliFilmi 2009 korraldajad.

Parimad filmid ja õpetajad saavad autasustatud väga suurepärase ja motiveerivate auhindadega.

Lisainfo:

e-post: info@kinobuss.ee
www.kinobuss.ee
www.koolifilm.ee
tel: 628 40 88

NB! Filmid võivad olla nii 2007/2008 kui ka 2008/2009 õppeaastal tehtud, kuid autori(te) peab olema ÕPILANE!

KOOLIFILM 2009

ANKEET

1. FILMI PEALKIRI:

2. KOOL:

3. JUHENDAJA NIMI.....

4. FILMI AUTOR:
REŽISSÖÖR.....

IDEE AUTOR.....

OPERAATOR.....

MONTEERIJA.....

HELIKUJUNDAJA.....

KUNSTNIK.....

5. FILMI PIKKUS:

6. FILMI FORMAAT: DVD, miniDV (jooni alla)

7. KAS SOOVID, ET FILM SULLE TAGASI SAADEKSE JAH / EI (jooni alla)

8. KAS OLED NÕUS, ET SINU FILMI NÄIDATAKSE KA TELEVISIOONIS JAH EI

KONTAKTANDMED: E-MAIL.....

TELEFON.....

ADDRESS.....

Filmid võivad olla nii 2007/2008 kui ka 2008/2009 õppeaastal tehtud, kuid autor peab olema Õpilane!

NB!
ANKEET SAADA MEILE E-KIRJAGA AADRESSILE info@kinobuss.ee
VÕI PANE FILMIGA KAASA AADRESSILE:

„KooliFilm 2009“
Kinobuss
Gonsiori 27
Tallinn 10147

Lisainfo:
info@kinobuss.ee
www.koolifilm.ee
tel: 628 40 88

Täpsem info juba sügisel 2008!

Kinobuss käis Eesti riigi juubeli puhul Saksamaal

Nagu Eestis ja mujal maailmas tähistatakse ka Eesti Saatkonnas Berliinis tänava Eesti Vabariigi 90. sünnipäeva ulatusliku kultuuriprogrammiga. Saksamaal koguni kahe programmiga: "Essentia Baltica 2008", kus koos kolm juubilarit: Eesti, Läti ja Leedu ning "E wie Estland" – Eesti eriprogramm Baden-Württembergis. Nende programmide arvukatest ettevõtmistest ühe, peaaegu hulljulge väljakutsena tahan kindlasti ära märkida Eesti Kinobussi nädalase tuuri Baden-Württembergis. Ajaloolise kinobussi Saksamaale toomine ise oli suur ettevõtmine, käiku läksid nii laev kui autotreiler. Baden-Württembergis sõitis bussike koos oma ülitõeka meeskonnaga aga ise, nädala jooksul töötasime Dietlingeni; Lauffen am Neckar; Bopfingeni; Horgenzelli ja Ludwigsburgi väikelinnade koolides, tutvustasime Eestit, filmitegemise põhitõdesid ning näitasime eesti

lastefilme. Igas töötoas osales keskmiselt 30–40 last vanuses 9–14 aastat. Kokku tehti 14 filmi ja 21 animatsiooni. Kuna Kinobussi meeskond oli eesti-inglisekeelne ning ainus saksa keele oskaja grupis allakirjutanu (muuseum, lapsed rääkisid enamasti mitte "hoch-deutschi", vaid kodumurrakut), läks lisaks tõlkele ja keelekontaktile käiku ka kõik visuaalne ja emotsionaalne. Tööpäevade lõpul kogunesid kokku lapsevanemad, kaasõpilased ning õpetajad, et päeval valminud filme koos vaadata. Tillukestest filmitegijatest said päevapealt staarid – vähemalt oma kooli ja kodulinna piires, sest meie tegevust kajastasid iga päev ka kohalikud meediaväljaanded!!

Miks te seda teete?

Nii küsis üks Ludwigsburgi isa pärast oma 9-aastase poja esimese filmi vaatamist. Ehkki üsna loogiline, tuli see küsimus mulle suure ootamatusena: miks me

Samas, meile endale on ju nii selge: läbi kultuuri, koostöö ja põnevate sündmuste tutvustame me oma väikest maad ja loomingulist rahvast maailmale – ning alustades väikestest lastest ja paikadest, oleme ehitanud sillakese tulevikku: need lapsed, nende sõbrad, pered ja kaaslinlased teavad nüüd, et on olemas Eesti, väike vahva maa koos lähedate inimeste ja põneva loodusega. Kuhu tasub minna ja mille vastu tasub huvi tunda. Juubeliaasta eesmärk ongi ühelt poolt tutvustada saksa kultuurihuvilistele eesti rikast ja mitmekülgset kultuurimaastikku ning pakkuda elamusi kohalikele eestlastele, teisalt on oluline püsivama tähelepanu pälvimine, uute sõprade ja koostööpartnerite võitmine, investorite ahvatlemine ning uute rännu- ja kultuurihuviliste Eestisse

Aasta on alles poole peal

Kokku on käesoleva aasta esimesel poolel Eesti Saatkonna initsiatiivil või osalusel toimunud Saksamaal üle poolesaja erineva kultuuriürituse põrimusmuusikast jazzi ja heavy-metal rokini, klaasikunstist foto- ja kinokunstini, sinna juurde kirjandus ja draama, meediakunst ja kaasaegne tants. Jaanipäev jagab aasta pooleks: Eesti juubeliprogrammid kogu maailmas on poole peal, rajavad võimalusi tulevikuks ja toovad meile uusi sõpru, emotsioone ja kogemusi. Soovin kõigile lugejaile ilusat suve, teotahet ja rõõmu ning – kohtumiseni Saksamaal, kui mitte enne, siis ESTO 2009-1.

Reet Weidebaum, kultuuriatašee Berliinis

Rikkalikult auhinnatud poolaasta

Elmine aasta oli väga hea ja filmirohke aasta. Sellest räägivad paljud auhinnad, mida kodumaine toodang on tänavu maailma mainekamatel filmifestivalidel kogunud ja võidulainetus ei taha sugugi vaibuda. Üheks kõrgemini auhinnatud filmiks on olnud Ilmar Raagi käe all valminud koolivägivallast rääkiv linateos „Klass”. Tänavu on auhinnatud filmi ligi kuuel erineval festivalil üle kogu maailma. Näiteks pärjati „Klass” Roomas Independent Film Festivalil peaauhinnaga, Stockholmis

rahvusvahelisel filmifestivalil sai ta Juniori lastežürii peaauhinna. Ka Prantsusmaal Rouenis peetaval Nordic Film Festivalil sai „Klass” noore vaataja auhinna ning Kasahstanis Almatõ filmifestivalil „Shaken's Stars” koguni peapreemia. Parima stsenaariumi auhind toodi koju Ameerikast Brooklyni filmifestivalilt ning Portugalis toimunud Festoria filmi festivalilt saadi lisaks äramärkimisele Signise žürii poolt eriauhind Hõbedane Delfiin. Tänavune auhinnasadu algas juba jaanuaris Prantsusmaal Angersis, kus festivaliilt

„Premier` s Plans D`angers toodi koju parima originaalmuusika auhind. Samuti on eelmisel aastal rohkelt auhinnatud Veiko Õunpuu „Sügisball” jätkanud filmifestivalidel võidukat tuuritamist. Koju on toodud peaauid Hispaaniast Valencia Cinema Jove festivalilt ning parima operaatoritöö auhind Rumeeniast Cluj filmifestivalilt. Eestis paksu verd tekitanud Kadri Kõusaare film „Magnus” on samuti pärvinud tähelepanu mitmel Euroopa filmifestivalil. Saksamaalt Wiesbaden Go East nimeliselt festivalilt

korjas linateos FIPRESC-i auhinna ja „Golden Lily” nimelise peaauhinna. Peaauid tuli ka Febiofestil Tšehhi Vabariigist. Rõõm on tõdeda, et mängufilmide kõrval korjab auhindu ka eesti dokfilm. Valgevene režissööri Juri Khastševatski tehtud „Kalinovski väljak” võitis dokfilmi preemia Trieste filmifestivalilt. Priit Valkna film Tõnu Kaljustest, „Vastutuulesaal” aga pärvis Prantsusmaal Biarritzis Fipa festivalil Fipa D`argent Special Prize`i ehk siis teise koha esituskunstide kategoorias.

ESILINASTUNUD FILMID 2008 I pool

Lühimängufilmid

28.03 Must Peeter
Luxfilm, Nafta,
rež. Priit Pääsuke

28.03 Teine tulemine
Allfilm,
rež. Tanel Toom

22.05 Veresidemed
Baltic Film Production,
rež. Kristiina Davidjants

22.05 Amatöörid
Vesilind,
rež. Marianne Kõrver

Animafilmid

19.05 Dialogos
Eesti Joonisfilm
rež. Ülo Pikkov

Dokumentaalfilmid

22.01 Dirigendi kõla
Myth Film
rež. Helle Karis, Peter
Murdma

20.02 Aja meistrid
Exitfilm, Nukufilm
rež. Mait Laas

27.03 Muskusveise tagasitulek
Vesilind
rež. Vasili Sarana

17.04 Mängija
Exitfilm
rež. Kaupo Kruusiauk

1.05 Lotmani maailm
Eetriüksus
rež. Agne Nelk

1.05 BAM
Allfilm
rež. Jouni Hiltunen

9.05 Fritsud ja blondiinid
Kuukulgur Film
rež. Arbo Tammiksaar

26.05 Monument
Freya Film
rež. Tõnu Virve

29.05 Uus päev luuakse
idakaares
AD Oculos Film
rež. Peeter Brambat

9.06 Ilusad inimesed
Ikoon
rež. Vahur Laiapea

ESILINASTUVAD FILMID 2008 II pool

Mängufilmid

11.08 Taarka
Exitfilm, rež. Ain Mäeots

11.09 Mina olin siin
Amrion, rež. Rene Vilbre

16.10 Detsembrikuumus
Eetriüksus, rež. Asko Kase

Lühifilmid

Teisel pool
August 2008
Average Monkey, rež. Samuel
Jacquemin

Kontrolör
September 2008
Revolver Film, rež. Jüri-

Illimar Shestakov

Dokfilmid

Ahju taga on
Juuli 2008
Estinifilm, rež. Märten Vaher

Ants Eskola: Olla või mitte olla
August 2008
Kaos World, rež. Kristjan Paul
Virve

11.09 Surmaretk
Allfilm, rež. Tõnis Leppik

Toomik
September 2008
Allfilm, rež. Marko Raat

Mis selles head on
September 2008
Filmivabrik, rež. Manfred
Vainokivi

22.09 September
Traumfabrik, rež. Ilmar Raag

Tundras muutusteta
September 2008
Vesilind, rež. Dainis Klava

Kuidas tantsida karudega
September 2008
Vesilind, rež. Paul-Anders
Simma

Valentin Silvestrov.
Dialogid.
September 2008

Minor Film, rež. Reet
Sokmann

Animafilmid

Porgand suvitab
September 2008
Nukufilm, rež. Pärtel Tall

Miriama värvid
September 2008
Nukufilm, rež. Mari-Liis
Bassovskaja, Jelena Girlin

Kaasasündinud kohused
Oktoober 2008
Nukufilm, rež. Rao Heidmets

Lili
Oktoober 2008
Nukufilm, rež. Riho Unt

Kinobussi rändkino – filmilevistatistika

Kinobuss on rändkino vormis kinokultuuri Eesti väikeasulates usinalt ja edukalt elus hoidnud ja edendanud juba seitse pikka aastat. Heites pilgu minevikku, võib näha, et tegevust alustati kõigile teada ja tuntud suvisel filmituuriga „Kinobuss tuleb”, millest on tänaseks saanud Kinobussi kaubamärk. Aeg tõestas aga kiirelt, et ainult suvel filmi näidata ei

ole õiglane. Seetõttu on meil aastate jooksul kujunenud üle 50 kinopunkti (kultuuri- ja rahvamaja) üle Eesti, mida regulaarseks kinonäitamiseks külastame. Kuna Eestis vaadatakse kino enamasti pimedamal perioodil, on kinode külastatavus kõige suurem septembrist maini. Selle kava ja graafiku järgi liikleb ka Kinobuss.

Kaks komplekti filmitehnikat võimaldavad meil üheaegselt jõuda rohkemate inimesteni – saame näidata kino ühel päeval Eesti kahes eri paigas. Otsustasime meie statistika ka päevavalgele tuua, et kõik need toredad kohad, kus endiselt kino puudub, sellest innustust saaksid ja Kinobussi ka endale külla kutsuksid!

Välja on toodud viimase kolme aasta (2005–2008) statistika ning filmide TOP.

Kinobussi ekraanidel ja levis kokku (sisaldab ainult piletiga seansside andmeid)	Kokku	Eesti filmid	Välisfilmid
2005			
Filmide arv	32	18	14
Vaatajate arv	16893	13457	3436
Seansside arv	207	89	118
Neist esimest korda ekraanil:	16	7	9
Vaatajate arv	16020	13216	2804
Seansside arv	1012	924	88
2006			
Filmide arv	29	19	10
Vaatajate arv	20518	18516	2002
Seansside arv	434	394	40
Neist esimest korda ekraanil:	11	8	3
Vaatajate arv	19354	18046	1308
Seansside arv	290	264	26
2007			
Filmide arv	35	24	11
Vaatajate arv	25287	18798	6489
Seansside arv	523	342	181
Neist esimest korda ekraanil:	13	9	4
Vaatajate arv	23241	18117	5124
Seansside arv	474	320	154

Edukamate filmide top 10 Kinobussi ekraanidel (01.01.2005 - 31.05.2008)

Eesti filmide TOP 15	Vaatajate arv	Esilinastus	Žanr
1 Laulev Revolutsioon	10494	2007	Dokfilm
2 Röövlirahnu Martin	8910	2005	Lastefilm
3 Ruudi	5753	2006	Lastefilm
4 Meeletu	4001	2006	Mängufilm
5 Malev	2758	2005	Mängufilm
6 Jan Uuspöld läheb Tartusse	2643	2007	Mängufilm
7 Georg	2444	2007	Mängufilm
8 Leiuatjateküla Lotte	2340	2006	Animafilm
9 Kuldrannake	2066	2006	Mängufilm
10 Mütimise kunst	1783	2006	Dokfilm
11 Klass	1767	2007	Mängufilm
12 Vana Daami Visiit	1671	2006	Mängufilm
13 Sügisball	1413	2007	Mängufilm
14 Stilipidu	1373	2005	Mängufilm
15 Kuhu põgenevad hinged	859	2007	Mängufilm

Välisfilmide TOP 10	Vaatajate arv	Esilinastus	Žanr
1 Džungliloom Hugo	5603	2007	Animatsioon
2 Sabatäht Muumiorus	2202	2007	Animatsioon
3 Bullerby lapsed	1630	2006	Lastefilm
4 Rallipörsa seiklused	1177	2007	Lastefilm
5 Kapten Mõõkhammas	1037	2005	Animatsioon
6 Röövel Hotzenplotz	940	2007	Lastefilm
7 Minu vend on koer	939	2005	Lastefilm
8 Pelikanimees	703	2005	Lastefilm
9 Veel Bullerby lastest	610	2006	Lastefilm
10 Karlsson katuselt	481	2005	Animatsioon

KINOBUSSI KINOPUNKTID (kohad, kus puudub statsionaarne kinotehnika)

Tallinn

- 1 PIRITA VAK
- 2 NÕMME kultuurikeskus
- 3 TTÜ kinoklubi

Harjumaa

- 4 ARUKÜLA rahvamaja
- 5 KEILA kultuurikeskus
- 6 KUUSALU kultuurimaja
- 7 NEEME külaselts
- 8 PADISE rahvamaja
- 9 RAASIKU rahvamaja
- 10 RIISIPERE rahvamaja
- 11 TURBA kultuurimaja

Raplamaa

- 12 EIDAPERE kultuurikeskus
- 13 JUURU rahvamaja
- 14 KEHTNA klubi
- 15 KUIMETSA rahvamaja

Jõgevamaa

- 16 LUUA Metsanduskooli klubi
- 17 MUSTVEE kultuurikeskus
- 18 PALA rahvamaja
- 19 PALAMUSE rahvamaja
- 20 TABIVERE rahvamaja
- 21 TORMA rahvamaja

Järvamaa

- 22 KOERU Kultuurimaja

Viljandimaa

- 23 ABJA kultuurimaja
- 24 KARKSI-NUIA valla kultuurikeskus
- 25 PUURMANI rahvamaja
- 26 VÕHMA kultuurikeskus

Pärnumaa

- 27 KAISMA rahvamaja
- 28 VARBLA rahvamaja

29 VÄNDRA kultuurimaja

Tartumaa

- 30 Genialistide Klubi
- 31 KONGUTA rahvamaja
- 32 LUUNJA kultuurimaja
- 33 NÕO rahvamaja
- 34 RÕNGU rahvamaja

Lääne-Virumaa

- 35 KUNDA Linna Klubi
- 36 LAEKVERE rahvamaja
- 37 TAMSALU kultuurimaja

Ida-Virumaa

- 38 IISAKU rahvamaja
- 39 MAIDLA rahvamaja

Põlvamaa

- 40 KANEPI rahvamaja
- 41 KROOTUSE klubi
- 42 MEHIKOORMA

rahvamaja

- 43 ORAVA kultuurimaja
- 44 RÄPINA rahvamaja
- 45 VASTSE-KUUSTE kultuurimaja

Võrumaa

- 46 ANTSLA kultuuri- ja spordikeskus
- 47 HAANJA rahvamaja
- 48 RÕUGE rahvamaja

Valgamaa

- 49 LÜLLEMÄE rahvamaja
- 50 RIIDAJA rahvamaja
- 51 TÕRVA kultuurimaja

Läänemaa

- 52 LIHULA kultuurimaja
- 53 NÕVA rahvamaja

PÄEVAKAVA 2008

Üldine päevakava – Kinobuss Tuleb 2008: BUSS, RONG, LODI

AEG	SUUR EKRAAN - PEALAVA	KINO- „TRÜMM”- “VAGUN”-“TELK“	FILMITÖÖTOA TELK	LODJA TÖÖTUBA (keskkonna teema)
18.00	Programmi sissejuhatus	Täispikk animafilm või multikaprogramm LASTELE	Algab töö noorte filmihuvilistega (Delfi filmikonkursid)	Algab töö noorte laevandus- ja keskkonnahuvilistega
19.30		UUS EESTI FILM: dokumentaalfilm	Töötuba töötab, valmivad animatsioonid, lühifilmid, muusikavideod ja tõsielufilmid	Sõlmed ja nipid – madruse teadmised
20.00			Töö lastega/noortega jätkub. Laste tehtud filmide kokkumontaaž, ettevalmistus demonstratsiooniks.	Ehitatakse viikingilaeva, iga inimene saab käe külge panna ja oma nime raamatusse
20.30	Kohtumine filmitegijatega, eri kohtades eri filmitegijad		Töötuba lõpetamine ja demonstreerimine suurel ekraanil enne põhifilmi	
21.00	arhiivikaadrid + Üks hea lühifilm	UUS EESTI FILM: mängufilm	Programmi lõpp	
21.30	Töötoa tehtud filmide maailmaesilinastus			Programmi lõpp
22.00	SUUR EKRAAN alustab KOSMIKUD JA „NOORED KOTKAD” või RUUMILINE KINO või „TAARKA” või “SEKS JA SURM”			
22.30		UUS EESTI FILM: Tudengifilmide programm		
00.00	Programmi lõpp	Programmi lõpp		

